

КВІТНЕВЕ ПРОБУДЖЕННЯ

СПІВАЄ МАР'ЯНІВКА

На святкуванні 40-річчя Мар'янівської дитячої музичної школи імені І. С. Козловського концертна програма переконливо довела: навчання дітей музиці, розпочате в рідному селі Іваном Козловським, – на рівні!

ЧАРІВНИЦЯ ТЕТЯНА ШЕВЧЕНКО

Персональна виставка художниці й ілюстратора Тетяни Шевченко нещодавно відкрилася в залах Українського фонду культури за сприяння фонду культури та міжнародного благодійного фонду «Простір Святої Софії».

ЧАРІВНИЙ СВІТ ЛЯЛЬОК

Іграшка – це спогади про дитинство, безтурботне, щасливе... Поринути у ці спогади і досхочу насолодитись мистецтвом сучасного лялькарства випала нагода у київському Міжнародному виставковому центрі...

МІНІСТР КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ ЗАКЛИКАВ УШАНУВАТИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА У КРАЇНАХ ЄВРОПИ

У Москві відбулась X Конференція міністрів культури держав – членів Ради Європи, в якій взяли участь представники 48 країн та міжнародних організацій (ЮНЕСКО, Євросоюзу, ОЕСР тощо), в тому числі 24 міністри культури. Про це 17 квітня під час брифінгу, який відбувся у Будинку уряду,

поінформував міністр культури України Леонід Новохатько.

Серед питань, що обговорювались на конференції, особливу увагу було приділено забезпеченню доступу та участі в культурно-економічних змін, можливостям цифрової ери та взаємодії з громадянським суспільством.

У своєму виступі міністр культури України наголосив на важливості об'єднання зусиль у святкуванні ювілеїв видатних діячів національних культур і закликав країни Європи долучитися до святкування 200-ліття Тараса Шевченка у 2014 році.

«Останні кілька років світова спільнота відзначила цілу низку

визначних дат – 200-ліття від дня народження Олександра Пушкіна, Миколи Гоголя, Фредеріка Шопена. Цей рік присвячений 200-літтю Джузеппе Верді. А вже наступного Україна відзначитиме ювілей національного генія – Тараса Шевченка.

Це визначна подія не лише для України, адже про масштаб постаті

митця свідчить те, що пам'ятники Тарасу Шевченку встановлені у понад 100 країнах світу, а його ім'я тісно пов'язане з історією та культурою Росії, Казахстану, Польщі, Литви», – зазначив Леонід Новохатько.

Міністр також зустрівся з міністрами культури Росії, Казахстану, Литви та обговорив з ними конкретні плани відзначення ювілею видатного сина українського народу.

ЗАСТУПНИК ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ США ТАРА Д. СОНЕНШАЙН ВІДВІДАЛА СОФІЙСЬКИЙ СОБОР ТА ОСОБИСТО ОЗНАЙОМИЛАСЬ ІЗ ХОДОМ РОБІТ ІЗ РЕСТАВРАЦІЇ МИХАЙЛІВСЬКИХ МОЗАІК

У рамках ділової поїздки до Російської Федерації, України та Грузії заступник державного секретаря США Тара Д. Соненшайн відвідала Національний заповідник «Софія Київська».

Мета її візиту до собору Святої Софії – ознайомлення зі станом виконання робіт за проектом «Робота, спрямована на

збереження колекції автентичних мозаїк XII ст. Михайлівського Золотоверхого собору», які тут зберігаються. Цей проект переміг у міжнародному конкурсі та виграв грант Американського посольського фонду зі збереження культурної спадщини на його реалізацію.

У супроводі генерального директора заповідника Олени

Сердюк заступник держсекретаря США пройшла територією заповідника та оглянула найвизначнішу пам'ятку музейного комплексу – Софійський собор. Під час візиту до Софійського музею Тара Д. Соненшайн відвідала виставкову залу, де зберігаються автентичні мозаїки Михайлівського Золотоверхого собору XII ст. Вона ознайомилася з процесом реставрації

унікального мозаїчного ансамблю XII ст., який налічує сім композицій загальною площею 48 кв. м та дізналась про хід виконання науково-дослідних робіт та консерваційно-реставраційних заходів.

Нагадаємо, всі роботи за проектом будуть завершені до 30 червня 2013 року, як це передбачено умовами гранту. Науковим керівником

робіт виступає багаторічний дослідник Михайлівських мозаїк – кандидат мистецтвознавства, завідувач відділу історичних досліджень Національного заповідника «Софія Київська» Юрій Коренюк. Підсумком реалізації проекту стане видання каталогу «Мозаїки Михайлівського Золотоверхого собору XII ст.» та поповнення постійної експозиції музею.

ДОЦІЛЬНІСТЬ ОПТИМІЗАЦІЇ МЕРЕЖІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ БУДЕ РОЗГЛЯНУТА ЗВАЖЕНО ТА ПРОЗОРО

Останніми днями в засобах масової інформації з'явилася інформація стосовно листа Міністерства фінансів, в якому Міністерству культури пропонується вжити заходів для оптимізації мережі бюджетних установ.

Із цього приводу Міністерство культури інформує. Згаданий лист, датований січнем 2013 року, не має директивного

характеру. Це – лише пропозиції міністерству щодо можливих шляхів скорочення бюджетних витрат на утримання закладів сфери культури. Вони ще будуть обговорені за участю фахівців та керівників галузі, у тому числі з представниками регіонів.

Зокрема, ці питання порушувалися на засіданні підсумкової колегії

міністерства, на виробничих нарадах, обговорювалися з профспілками та на засіданнях експертних груп.

Так, на 25 березня було заплановано проведення круглого столу за участю голів обласних рад директорів шкіл естетичного виховання, яке не відбулося через складну метеорологічну ситуацію (перенесено на 24 квітня).

Пропозиції і рекомендації, напрацьовані за результатами попередніх обговорень, розглядатимуться робочою групою міністерства, яку очолює міністр культури Леонід Новохатько (до складу також входять представники міністерств фінансів, економіки та керівники ряду областей).

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ СХВАЛИВ ЗАТВЕРДЖЕННЯ УГОДИ З УРЯДОМ РЕСПУБЛІКИ САН-МАРИНО ПРО СПІВПРАЦЮ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ

Кабінет Міністрів України схвалив проект постанови «Про затвердження Угоди між Кабінетом Міністрів України та урядом Республіки Сан-Марино про співпрацю в галузі культури». Відповідне рішення було ухвалено на засіданні уряду 17 квітня.

Проект постанови розроблено Міністерством культури України з метою завершення внутрішньодержавних процедур набуття чинності Угодою між Кабінетом Міністрів України та урядом Республіки Сан-Марино про співробіт-

ництво в галузі культури, підписаної 20 грудня 2012 року в Римі.

Реалізація положень угоди сприятиме поглибленню співпраці з Республікою Сан-Марино в галузі культури і мистецтва та створить підґрунтя для

популяризації української культури за кордоном.

Нагадаємо, що станом на сьогодні не існує двосторонніх міжнародних договорів, що регулюють суспільні відносини у сфері культури між Україною та Республікою Сан-Марино.

У МІНІСТЕРСТВІ КУЛЬТУРИ ОБГОВОРИЛИ ПИТАННЯ АКТИВІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКО-КУВЕЙТСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ

16 квітня відбулася зустріч першого заступника міністра культури України Тимофії Кохан з Надзвичайним і Повноважним Послом Держави Кувейт в Україні Юсефом Хусейном Аль-Габанді.

Тимофій Кохан передав привітання Юсефу Хусейну Аль-Габанді від міністра культури України Леоніда Новохатька та висловив побажання щодо

розвитку плідної співпраці між Україною та Державою Кувейт в культурній галузі.

Під час зустрічі перший заступник міністра поінформував Посла про засідання української частини міжурядової українсько-кувейтської комісії, де обговорювались питання активізації українсько-кувейтського співробітництва, зокрема у культурній галузі.

У зв'язку з чим Юсеф Хусейн Аль-Габанді зазначив, що співпраця з Міністерством культури України є одним з пріоритетних напрямків діяльності Посольства Держави Кувейт в Україні, оскільки кувейтська сторона приділяє значну увагу розвитку культурно-гуманітарних взаємин.

Також в ході зустрічі сторони обговорили актуальність

підписання міжурядової Угоди про співробітництво в галузі культури і мистецтва та висловили сподівання, що така угода буде підписана під час другої міжурядової спільної українсько-кувейтської комісії.

Юсеф Хусейн Аль-Габанді поінформував українську сторону, що наприкінці травня цього року за підтримки Посольства Держави Кувейт в Україні

відбудуться Дні культури Держави Кувейт з нагоди відзначення 20-ї річниці встановлення дипломатичних відносин між державами.

Насамкінець Тимофій Кохан зауважив, що Міністерство культури України готове докладати всіх зусиль для належної підготовки та проведення зазначених культурних заходів на високому рівні.

ЛЬВІВСЬКІЙ НАЦІОНАЛЬНІЙ ГАЛЕРЕЇ МИСТЕЦТВ ПРИСВОЄНО ІМ'Я БОРИСА ВОЗНИЦЬКОГО

З метою увічнення пам'яті видатного діяча культури України Бориса Григоровича Возницького Міністерством культури України 12 квітня

2013 року видано наказ № 306 «Про присвоєння імені Б. Г. Возницького Львівській національній галереї мистецтв».

У відповідності до наказу, зазначений заклад надалі йменуватиметься «Львівська національна галерея мистецтв імені Б. Г. Возницького». Відповідні зміни до статуту установи будуть внесені протягом десяти днів.

РОЗПОЧАВСЯ ЦИКЛ КОНЦЕРТІВ «ЗОЛОТІ СТОРІНКИ ІТАЛІЙСЬКОЇ МУЗИКИ», ПРИСВЯЧЕНИЙ ВІДЗНАЧЕННЮ 200-ЛІТТЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ДЖУЗЕППЕ ВЕРДІ

У Національній філармонії України відбувся гала-концерт, присвячений 200-літтю від дня народження італійського композитора Джузеппе Верді – «Гала-Верді».

Ним відкрито цикл концертів «Золоті сторінки італійської музики» – українсько-італійський мистецький

проект, що передбачає спільну організацію Італійським інститутом культури та Національною філармонією України близько 10 концертів протягом 2013 року.

Захід розпочався із привітання міністра культури України Леоніда Новохатька, який вручив Надзвичайному і Повноважному Послу Італійської Республіки в

Україні Фабріціо Романо та директору Італійського інституту культури в Україні – аташе з питань культури Посольства Італії в Україні Нікола Франко Баллоні Почесні грамоти Кабінету Міністрів України за вагомий особистий внесок у забезпечення розвитку українсько-італійського культурного співробітництва.

У гала-концерті взяли участь Академічний симфонічний оркестр Національної філармонії України під керівництвом диригента Миколи Дядюри, Національна заслужена академічна капела України «Думка» під орудою художнього керівника і головного диригента Євгена Савчука, італійські та українські солісти.

МІНІСТЕРСТВО ПІДТРИМАЛО ІДЕЮ СТВОРЕННЯ ЗАПОВІДНИКА У НІЖИНІ

Відбулося засідання Науково-методичної ради Міністерства культури України, на якому розглянуто питання із заснування історико-культурного заповідника на території Ніжина.

Ця ідея виникла давно, але тільки з 2011 року поживався процес створення. Ніжинське управління культури склало список пам'яток архітектури міста, після цього документи були погоджені виконавчим комітетом Ніжинської міської ради. Далі рада виділила необхідну суму коштів та відправила необхідні документи до Інституту архітектури та містобудування для розробки проекту майбутнього заповідника.

Після того, як проект схвалило Міністерство культури, дані документи відправлять до уряду України, й останнім етапом стане ухвалення Кабінетом Міністрів постанови про створення історико-культурного заповідника на території Ніжина.

Розгляд цього питання відбудеться найближчим тижнем.

ЗА НОВИМИ ВРАЖЕННЯМИ – ДО ОДЕСИ

За доброю традицією наприкінці третього тижня квітня (20–22) в Одесі відбудеться – цього разу вже удев'ятнадцяте Міжнародний фести-

валь сучасного мистецтва «Два дні й дві ночі нової музики». У залі й фойє Одеської обласної філармонії в режимі non-stop триватимуть концерти, перформанси в поєднанні з візуальними арт-акціями, звуковими, відео-, кіно- та мультимедійними інсталяціями.

На фестивалі буде представлено авангардну музичну культуру тридцяти країн світу: Австрії, Азербайджану, Боснії-Герцеговини, Великої Британії, Вірменії, Грузії, Еквадору, Естонії, Ізраїлю, Ірландії, Італії, Канади, Китаю, Кореї, Литви, Монголії, Нідерландів, Німеччини, Польщі, Росії, Румунії, Словенії, США, України, Фінляндії, Франції, Чехії, Швейцарії, Швеції, Японії.

Особливістю 19-го фесту стане широке використання театральних форм і жанрів, акцент – на хоровій і камерній музиці.

Фестиваль проходить за фінансової підтримки Міністерства культури України, Одеської облдержадміністрації, Одеських обласної та міської Рад, посольств, культурних інституцій і благодійних фондів різних держав.

Незмінними керівниками форуму упродовж усіх років залишаються: його президент Бернгард Вульф – професор Фрайбурзького університету музики, перкусіоніст і диригент; артистичний директор і засновник Кармелла Цепколенко – композиторка, професор Одеської національної музичної академії імені Антоніни Нежданової, секретар правління Національної спілки композиторів України, лауреатка Премії імені Бориса Лятошинського, заслужений діяч мистецтва України; директор фестивалю Олександр Перепелиця.

Тож численних гостей і учасників події очікують незабутні враження!

НАЦІОНАЛЬНИЙ БЛАГОДІЙНИЙ ВЕЛИКОДНІЙ ЯРМАРОК

26–29 квітня напередодні великого свята Пасхи в Національному центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім» пройде Національний благодійний Великодній ярмарок.

У рамках заходу працюватиме «Благодійна майстерня», де кожен зможе

долучитися до добрих справ за допомогою мистецтва. Всі кошти, вилучені від продажу, будуть передані дітям-сиротам зі шкіл-інтернатів України.

Працюватимуть в майстерні кращі народні майстри України, які виготовлятимуть незвичайні та яскраві писанки. Ви можете замовити писанку, на якій будуть нанесені особисті побажання або імена ваших близьких і друзів!

Щодня, впродовж чотирьох днів, проходитимуть майстер-класи з писанкарства, соломоплетіння, ляльки-мотанки, лозоплетіння, керамічної флористики, квілінгу та декупажу. Всі охочі зможуть долучитися до основ ремесла, по-вчитися у майстрів традиційним видам декоративно-прикладного мистецтва. Сувеніри, зроблені на майстер-класах, можна забрати з собою.

Цьогоріч на виставці свою продукцію представлять обласні центри, народні майстри, творчі майстерні, магазини подарунків, сувенірні компанії.

Можна буде придбати святкові листівки, авторські прикраси в різних жанрах і стилях, вишивку, оригінальні Великодні подарунки і частування. Також бажаючі зможуть купити тут паски, писанки, кулінарні ласощі, напої та все, що необхідно для Великоднього кошика.

ЧОТИРИ ТИСЯЧІ УНІКАЛЬНИХ ПИСАНОК

З 18 березня до 28 квітня для всіх, хто бажає поринути в таємничий світ Великодньої писанки, Національний музей українського народного декоративного мистецтва запрошує до комплексної культурно-мистецької програми «Зустрічаємо Великоднь». Національний музей українського народного декоративного мистецтва володіє унікальною збіркою традиційного народного та професійного декоративного мистецтва. Колекцію було започатковано у 1899 р. Сьогодні вона складає понад 80 тисяч творів від XV ст. до наших днів. Значне місце в ній посідає колекція писанок, що нараховує понад 4 тисячі одиниць. Це унікальні пам'ятки мистецтва, які вражають бездоганним смаком, безліччю кольорів і філігранною технікою виконання. Своє походження писанка бере від старовинних обрядів та свят, присвячених весняному пробудженню природи. З приходом християнства в Україну нова віра вбирає в себе багато давніх традицій, а візерунки на писанках, у давнину – магичні символи, перетворюються в символи християнства.

У рамках заходу запланована велика дитяча концертна програма «Вишиваночка» та проведення конкурсу на кращий дитячий національний костюм із елементами вишивки ручної роботи. У конкурсі беруть участь хлопчики та дівчатка віком від 3 до 14 років. Костюми представлятимуть у своїх групах окремо дівчатка та окремо хлопчики. Учасники отримають подарунки та дипломи від організаторів фестивалю. Під час проведення дійства започатковується створення «Рушника фестивалю», на якому майстри вишиватимуть символи, орнаменти, узори, які належать тій чи іншій галузі-учасниці фестивалю. Крім цього відбудеться конкурс найкращого вишитого виробу. Кожен із майстрів з вишивання матиме змогу за три дні заходу створити оригінальну роботу за допомогою своїх ниток.

ВІДКРИЛАСЬ ВИСТАВКА КАРТИН РЕПІНА

До 29 травня в Київському національному музеї російського мистецтва проходить виставка картин одного з найвидатніших майстрів російського мистецтва другої половини XIX ст. Іллі Рєпіна.

На ній представлено близько 80 творів живопису і графіки з фондів Київського національного музею російського мистецтва, Національного художнього музею України, Харківського художнього музею, Сумського обласного художнього музею

ім. Н. Онацького, а також Полтавського художнього музею.

Зокрема, відвідувачі побачать колекцію 16 живописних і 45 графічних робіт, що належить Київському національному музею російського мистецтва.

Творчий доробок Іллі Рєпіна по праву вважається значимим досягненням російського реалістичного живопису і ніколи не перестане дивувати публіку.

У КИЄВІ СПЛЕТУТЬ ГІГАНТСЬКИЙ ВІНОК З ПИСАНОК І ТРОЯНД

На Великдень у столиці відбудеться фестиваль «Писанковий рай», у рамках якого планують встановити одразу два рекорди України. Про це повідомляє Громадське об'єднання «Столичні ініціативи».

За словами організаторів, у святкові великодні дні планують виготовити декорований вінок із квітів та писанок завдовжки 30 метрів.

Для унікального дизайну використають 9 тисяч писанок та близько 10 тисяч троянд.

Крім того, організатори планують прикрасити сквер поблизу Театру імені Франка 50 тисячами писанок.

Як відомо, минулого року сквер біля театру Франка прикрасили 28 тисячами писанок. Крім того, там встановили найбільшу писанку в історії України, розміром близько чотирьох метрів.

За це організатори «Писанкового раю 2012» отримали нагороду від представників Книги рекордів України.

ФЕСТИВАЛЬ «ЦВІТ ВИШИВАНКИ» ВІДБУДЕТЬСЯ В ТЕРНОПІЛІ

Упродовж трьох днів, 10–12 травня, в Тернополі відбудеться VI Всеукраїнський фестиваль національної вишивки та костюма «Цвіт вишиванки», присвячений Дню Матері.

У рамках заходу запланована велика дитяча концертна програма «Вишиваночка» та проведення конкурсу на кращий дитячий національний костюм із елементами вишивки ручної роботи.

У конкурсі беруть участь хлопчики та дівчатка віком від 3 до 14 років. Костюми представлятимуть у своїх групах окремо дівчатка та окремо хлопчики. Учасники отримають подарунки та дипломи від організаторів фестивалю.

Під час проведення дійства започатковується створення «Рушника фестивалю», на якому майстри вишиватимуть символи, орнаменти, узори, які належать тій чи іншій галузі-учасниці фестивалю.

Крім цього відбудеться конкурс найкращого вишитого виробу. Кожен із майстрів з вишивання матиме змогу за три дні заходу створити оригінальну роботу за допомогою своїх ниток.

ВИСТАВКА УНІКАЛЬНИХ ПАМ'ЯТОК

У Музеї театрального, музичного та кіномистецтва відбулось відкриття виставки «Мистецьке життя Києва XX ст. в реліквіях музейної колекції».

Виставка унікальних пам'яток з фондової колекції МТМКУ відображає яскраві сторінки мистецького життя столиці. Вперше експонуються документи акторів 20–30 рр. минулого століття, соцреалістичні живописні полотна з зображеннями діячів сцени.

Повернені із небуття роботи репресованого українського графіка, карикатуриста і портретиста Якова Струханчука.

Представлені маловідомі пам'ятки з історії Єврейського та Польського театрів Києва.

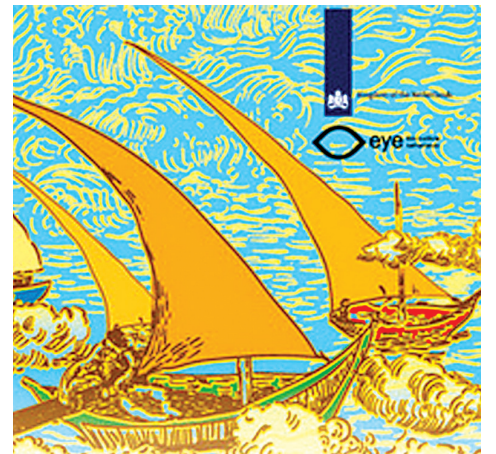
На виставці також демонструються перші зразки кінотехніки початку XX ст. в Україні, програми київських кінотеатрів, світлини акторів та режисерів. Перлиною серед експонатів став екземпляр фонографа Едісона кінця XIX початку XX століття.

Загалом мистецьке життя міста представляють близько 500 експонатів з історії театру, музики та кіно, кожен із яких є неповторним.

Виставка триватиме до 15 жовтня 2013 року.

ФЕСТИВАЛЬ ГОЛЛАНДСЬКОГО КІНО

В Україні 25–30 квітня проходить фестиваль голландського кіно «Летючий голландець», який відкриється у столичному кінотеатрі «Київ».

Четвертий за рахунком фестиваль відбуватиметься за підтримки Посольства Королівства Нідерландів та МКФ «Молодість» під знаком Ван Гога.

Відкриє «Летючий голландець» претендент на «Оскар» від Нідерландів, володар двох нагород за найкращий дебют на «Берлінале», фільм «Галченя» Боудейна Кооле.

Усі стрічки демонструватимуться мовою оригіналу з українськими субтитрами.

Фестиваль проходитиме також у Львові, Одесі та Харкові.

ЯРМАРОК-ФЕСТИВАЛЬ

Центр сучасного мистецтва «М 17» запрошує вас на Великодне свято, що відбудеться з 3 до 5 травня.

Організатори фестивалю зібрали різноманітні традиції в одному кошику.

У програмі заходу: ярмарок еко-текстилю, кулінарних шедеврів та домашньої випічки, квітів, подарунків та прикрас від найкращих українських майстрів; веселі квести для дітей; унікальна виставка писанок від Оксани Білоус; кулінарна школа від Даші Малахової; ігри англійською, французькою мовами від мовних закладів Києва; майстер-класи з писанкарства, декорування тканин за технікою «вибійки», плетіння кошиків тощо. А також Великодній концерт за участю Антоніни Матвієнко та дуету 11-річних скрипалів від фестивалю Jazz in Kyiv.

Відомості про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2012 рік міністра культури України НОВОХАТЬКА Леоніда Михайловича

Відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» публікуємо відомості зазначені в декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру міністра культури України НОВОХАТЬКА Леоніда Михайловича за 2012 рік:

Члени сім'ї декларанта: дружина Аббакумова Г. О.
Відомості про доходи:

Загальна сума сукупного доходу Новохатька Л. М. складає 273 907 грн., у тому числі:

- заробітна плата, інші виплати та винагороди, нараховані (виплачені) декларанту відповідно до умов трудового або цивільно-правового договору – 167 775 грн.;
- дохід від викладацької, наукової і творчої діяльності – 35 121 грн.;
- дивіденди, проценти – 51 011 грн.;
- дохід від відчуження рухомого та нерухомого майна – 20 000 грн.;

Загальна сума сукупного доходу членів сім'ї складає 375 884 грн., у тому числі:

- заробітна плата, інші виплати та винагороди, нараховані (виплачені) декларанту відповідно до умов трудового або цивільно-правового договору – 120 209 грн.;
- дивіденди, проценти – 22 963 грн.;
- дохід від передачі в оренду (строкове володіння та/або користування) майна – 232 712 грн.

Відомості про нерухоме майно:

Майно, що перебуває у власності, в оренді чи на іншому праві користування декларанта:

- земельні ділянки загальною площею 600 кв. м;
- квартири загальною площею 134 кв. м та 155 кв. м;
- садовий (дачний) будинок загальною площею 59 кв. м;
- інше нерухоме майно – паркомісця загальною площею 55 кв. м.

Майно, що перебуває у власності, в оренді чи на іншому праві користування членів сім'ї декларанта:

- квартири загальною площею 72 кв. м та 96 кв. м;
- інше нерухоме майно: нежиле приміщення загальною площею 72 кв. м; паркомісце загальною площею 24,6 кв. м.

Відомості про вклади у банках, цінні папери та інші активи:

Вклади у банках, цінні папери та інші активи, що перебувають у власності Новохатька Л. М.:

- сума коштів на рахунках у банках та інших фінансових установах – 593 694 грн.;
- Вклади у банках, цінні папери та інші активи, що перебувають у власності членів сім'ї декларанта:
- сума коштів на рахунках у банках та інших фінансових установах – 809 512 грн.

Відомості про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2012 рік першого заступника міністра культури України КОХАНА Тимофія Григоровича

Відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» публікуємо відомості зазначені в декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру першого заступника міністра культури України Кохана Тимофія Григоровича за 2012 рік:

Члени сім'ї декларанта: дружина Оніщенко О. І.
Відомості про доходи:

Загальна сума сукупного доходу Кохана Т. Г. складає 281 632 грн., у тому числі:

- заробітна плата, інші виплати та винагороди, нараховані (виплачені) декларанту відповідно до умов трудового або цивільно-правового договору – 191 694 грн.;
- дохід від викладацької, наукової і творчої діяльності – 10457 грн.;
- дивіденди, проценти – 78 094 грн.;
- матеріальна допомога – 14 353 грн.;
- інші види доходів – 1387 грн.

Загальна сума сукупного доходу членів сім'ї складає 213943 грн., у тому числі:

- заробітна плата, інші виплати та винагороди, нараховані (виплачені) декларанту відповідно до умов трудового або цивільно-правового договору – 121 215 грн.;
- дохід від викладацької, наукової і творчої діяльності – 23 870 грн.;
- дивіденди, проценти – 68 858 грн.

Відомості про нерухоме майно:

Майно, що перебуває у власності, в оренді чи на іншому праві користування декларанта:

- квартира загальною площею 32,4 кв. м.
- Майно, що перебуває у власності, в оренді чи на іншому праві користування членів сім'ї:
- квартира загальною площею 39,5 кв. м.

Відомості про вклади у банках, цінні папери та інші активи:

Вклади у банках, цінні папери та інші активи, що перебувають у власності Кохана Т. Г.:

- сума коштів на рахунках у банках та інших фінансових установах – 652 000 грн.

Вклади у банках, цінні папери та інші активи, що перебувають у власності членів сім'ї:

- сума коштів на рахунках у банках та інших фінансових установах – 627 800 грн.

Відомості про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2012 рік заступника міністра культури України БАЛЮРКА Віктора Степановича

Відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» публікуємо відомості зазначені в декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру заступника міністра культури України Балюрка Віктора Степановича за 2012 рік:

Члени сім'ї декларанта: дружина Балюрко Н. В., дочка Балюрко Д. В.

Відомості про доходи:

Загальна сума сукупного доходу Балюрка В. С. складає 178 363 грн., у тому числі:

- заробітна плата, інші виплати та винагороди, нараховані (виплачені) декларанту відповідно до умов трудового або цивільно-правового договору – 117 317 грн.;
- дохід від викладацької, наукової і творчої діяльності – 4147 грн.;
- матеріальна допомога – 4316 грн.;
- дохід від відчуження рухомого та нерухомого майна – 52 583 грн.

Загальна сума сукупного доходу членів сім'ї складає 49300 грн., у тому числі:

- заробітна плата, інші виплати та винагороди, нараховані (виплачені) декларанту відповідно до умов трудового або цивільно-правового договору – 49 300 грн.

Відомості про нерухоме майно:

Майно, що перебуває у власності, в оренді чи на іншому праві користування декларанта:

- земельні ділянки загальною площею 45 кв. м;
- квартира загальною площею 64 кв. м.

Відомості про транспортні засоби:

Транспортні засоби, що перебувають у власності, в оренді чи на іншому праві користування Балюрка В. С.:

- Chevrolet Aveo, 1600, рік випуску 2012 (придбана у власність за 128 800 грн.)

Відомості про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2012 рік заступника міністра культури України – керівника апарату СТИЧИНСЬКОГО Броніслава Станіславовича

Відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» публікуємо відомості зазначені в декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру заступника міністра культури України – керівника апарату СТИЧИНСЬКОГО Броніслава Станіславовича за 2012 рік:

Члени сім'ї декларанта: дружина Стичинська Г. М.
Відомості про доходи:

Загальна сума сукупного доходу Стичинського Б. С. складає 130601 грн., у тому числі:

- заробітна плата, інші виплати та винагороди, нараховані (виплачені) декларанту відповідно до умов трудового або цивільно-правового договору – 98744 грн.;
- дивіденди, проценти – 17096 грн.;
- матеріальна допомога – 13428 грн.;
- дохід від передачі в оренду (строкове володіння та/або користування) майна – 1333,38 грн.

Загальна сума сукупного доходу членів сім'ї складає 864120 грн., у тому числі:

- дивіденди, проценти – 21550 грн.;
- дохід від відчуження рухомого та нерухомого майна – 480000 грн.;
- дохід від провадження підприємницької та незалежної професійної діяльності – 234470 грн.;
- дохід від передачі в оренду (строкове володіння та/або користування) майна – 128100 грн.

Відомості про нерухоме майно:

Майно, що перебуває у власності, в оренді чи на іншому праві користування декларанта:

- земельні ділянки загальною площею 6,1392 га (володіє на правах спадщини);
- житлові будинки загальною площею 60,6 кв. м (володіє на правах спадщини);
- частина квартири площею 27,7 кв. м.

Майно, що перебуває у власності, в оренді чи на іншому праві користування членів сім'ї:

- земельні ділянки загальною площею 0,04 га;
- квартира загальною площею 219,5 кв. м;
- гараж загальною площею 19,8 кв. м;
- інше нерухоме майно загальною площею 108,40 кв. м.

Відомості про транспортні засоби:

Транспортні засоби, що перебувають у власності, в оренді чи на іншому праві користування Стичинської Г. М.:

- Volkswagen Bora, 1600, рік випуску 2001.

Відомості про вклади у банках, цінні папери та інші активи:

Вклади у банках, цінні папери та інші активи, що перебувають у власності Стичинського Б. С.:

- сума коштів на рахунках у банках та інших фінансових установах – 39950 грн.;
- вкладених у звітному році – 7990 грн.
- Вклади у банках, цінні папери та інші активи, що перебувають у власності членів сім'ї декларанта:
- сума коштів на рахунках у банках та інших фінансових установах – 1067000 грн.

ДОСВІД АРХІТЕКТОРІВ ІЗ ФЛОРЕНЦІЇ БУДЕ ЗАСТОСОВАНО ДЛЯ БУФЕРНОЇ ЗОНИ ОБ'ЄКТА ВСЕСВІТНЬОЇ СПАДЩИНИ ЮНЕСКО У КИЄВІ

У Національному заповіднику «Софія Київська» відбулась онлайн конференція, в якій взяли участь фахівці Національного заповідника «Софія Київська», Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника, представники Департаменту культурної спадщини та культурних цінностей, НДІ пам'яткоохоронних досліджень Міністерства культури України, а також доктор архітектури Кароліна Капітаніо та її колеги з

відділення архітектури і планування Флорентійського Університету (Італія). Конференцію було проведено за сприяння керівника бюро ЮНЕСКО історичного центру м. Флоренція Карло Франчіні. Італійські архітектори з Університету м. Флоренція є відомими фахівцями в галузі охорони культурної спадщини і, зокрема, історичних ландшафтів. Сторони обговорили питання, пов'язані з проблемами збереження видового розкриття

історичних ландшафтів і пам'яток в урбанізованому середовищі. Під час он-лайн спілкування італійськими експертами було продемонстровано методикою, яку вони застосовують для буферної зони історичного центру Флоренції – об'єкта Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. У рамках методикою проводиться ретельний аналіз усіх складових оточуючого об'єкта Всесвітньої спадщини середовища, які можуть вплинути на його візуальне

сприйняття. Також методикою передбачена перевірка від встановлених видових точок усіх новобудов висотою понад 20 м, в тому числі за межами буферної зони, що дозволяє визначити відповідні режими для буферної зони та прилеглих територій. Методикою розроблено під керівництвом фахівців-архітекторів Карло Франчіні, Кароліни Капітаніо та Марко Біні. На їхню думку, така методика може бути застосована в Україні.

На завершення он-лайн конференції українська сторона запросила італійських експертів на міжнародну конференцію «Проблеми та досвід інженерного захисту урбанізованих територій і збереження спадщини в умовах геоекологічного ризику», яку планується провести в листопаді цього року в Києві.

Інформаційний відділ
Національного заповідника
«Софія Київська»

Співає Мар'янівка

На святкуванні 40-річчя Мар'янівської дитячої музичної школи імені І. С. Козловського концертна програма переконливо довела: навчання дітей музиці, розпочате в рідному селі Іваном Козловським, – на рівні! Мрії корифея збулися: на одній сцені виступали і діти, і батьки, і вчителі, і зіркові гості!..

Здобувши слави в Москві, народний артист СРСР, Герой Соціалістичної Праці, лауреат двох Сталінських премій та Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка, знаменитий тенор Іван Семенович Козловський залишився українським патріотом і підтримував зв'язки із односельцями з рідної Мар'янівки, що біля міста Василькова на Київщині. Він створив дитячий симфонічний оркестр, для якого виписав з Москви інструменти, ноти, і організував навчання музиці сільських дітей. За ініціативою великого співака з'явилася в Мар'янівці й музична школа. «Іван Семенович добився відкриття власним коштом однієї з перших на той час у Радянському Союзі сільської музичної школи та опікувався добром педагогів, – розповіла директор цього закладу Марія Луценко. – Завдяки йому надійшли сюди першокласні музичні інструменти. Ви навіть зараз можете торкнутися клавіш рояля, на якому грав сам Сергій Рахманінов!

Завдяки безмежній любові співака до рідного села, мар'янівські діти виступали в Москві: у Кремлівському палаці з'їздів, Великому театрі, в залах Московської консерваторії та на багатьох престижних сценах України.

Сьогоднішнє святкування ювілею – це своєрідний звіт про нашу роботу не тільки перед громадськістю села, району, області, але й, насамперед, перед світлою пам'яттю Івана Семеновича, 113-у річницю з дня народження якого ми цьогогоріч

відзначаємо, оцінка відповідальності всіх нас за втілення його мрій про розвиток музичної освіти дітей села».

Пані Марія, яка протягом сімнадцяти років спілкувалася з Іваном Семеновичем, запам'ятала його роздуми про те, як домогтися, аби село співало та не вмирало пісенна культура. Втілюючи мрії земляка, освітяни досягли показового результату – 74 учні (70 відсотків дітей загальноосвітньої школи) навчаються музиці. Вчителі проводять кропітку роботу з кожною дитиною. Нагорода – призові місця на обласному фестивалі-конкурсі дитячої творчості «Дебют» у зразкового духового оркестру та ансамблю «Росинка», а також ансамблю педагогів «Мальви» на Всеу-

репертуар для занять, він говорив, що учні краще сприймають класику і твори сучасних композиторів, виконуючи народні пісні, бо це історія. Вдумайтеся – хор хлопчиків Московського хорового училища разом із маестро співав українську народну пісню «Глибока кирниця»! Твори, які ми співали з Іваном Семеновичем, постійно присутні в репертуарі».

Даниною пам'яті дорогому вчителю стало виконання дитячим вокальним ансамблем «Росинка» (керівник – Марія Луценко) пісні «Глибока кирниця».

Іван Семенович мріяв про спадкоємність поколінь, казав, що хоче приїхати в Мар'янівку і побачити, як співають вчителі, батьки та їхні діти.

Вітання від Київської облдержадміністрації

країнському фестивалі-конкурсі «Вишгородська Покрова».

У всіх спільних з І. С. Козловським концертах разом із творами Леонтовича, Лисенка та Рахманінова завжди звучали народні пісні. «Під час одного нашого виступу в Москві Іван Семенович радісно вигукнув: діти села грають Баха і Моцарта! – згадувала Марія Луценко, вона ж і ведуча святкової програми. – Даючи пораду, як підбирати

Слухачів скорив красивий сильний голос шестикласника Євгена Порхуна, який виконав українську народну пісню «Мав я раз дівчиноньку чепурненьку» (концертмейстер Світлана Острова). Виявилось, що співали бабуся хлопця (в ансамблі вчителів) і мама, яка закінчила Мар'янівську школу.

Багатьом сподобався виступ Кішкіної Тамари, яка виконала «Тему з варіаціями» Юрія Щуровського. Дівчинка – учениця Борислави Іващенко, яка 1990 року на ювілейному концерті Івана Козловського в Москві співала в п'ятирічному віці.

Запам'яталися виступи з піснею «Ти до мене не ходи» другокласника Поштаренка Андрія (альт), який виборов перше місце на конкурсі «Дебют», та злагоджена гра дитячого зразкового духового оркестру (керівник Юрій Лопатюк).

Натхненним виконанням пісень аматорський народний ансамбль «Мальви» довів, що батьки доручили музичну освіту дітей професіоналам високого рівня.

Учителі горді з того, що близько тридцяти випускників школи, а для одного села це є немалим здобутком, закінчили середні спеціальні навчальні й вищі учбові заклади. Публіка дістала

Ансамбль «Веселка»

насолуду від високопрофесійного виконання українських народних пісень випускниками – солісткою камерного хору «Київ» Оксаною Лобойко та артистом Національної заслуженої капели бандуристів імені Георгія Майбороди Юрієм Тетяною.

Згадали на вечорі і Павла Петровича Бохняка, який тривалий час працював у музичній школі та зробив вагомий внесок в увічнення пам'яті видатного співака в рідному селі.

Цього дня зі словами вітань на урочистостях виступили й гості – знані співаки, земляки, випускники школи, меценати. До речі, ініціатором складу невеличкого делегації з Києва, співорганізатором вечора виступила заслужений працівник культури України, віце-президент клубів «Співоча родина» та Шанувальників романсу столичного Будинку учителя Любов Лавриненко.

Неодноразово супроводжувалися оплесками вручення грамот і відзнак, на які не поскупилися керівництво області та району.

Начальник управління культури Київської облдержадміністрації Ігор Подолянець зачитав вітання від голови Київської облдержадміністрації Анатолія Присяжнюка і наголосив, що мешканці Київщини горді тим, що Іван Семенович був їхнім земляком. Традиції продовжуються, зокрема, на Київщині відзначається свято Івана Купала в музеї-садибі Івана Козловського. Слово мали представники Васильківської райдержадміністрації, профспілки працівників культури району, сільської влади тощо.

Своїми спогадами про видатного тенора та школу, а також думками щодо її майбутнього поділилися політичний та державний діяч Станіслав Шашевський, народні артисти України, лауреати Шевченківської премії Ніна Матвієнко та Анатолій Мокренко, диригент Національного президентського оркестру Сергій Золотарьов, генеральний директор Національного газетно-журнального видавництва, заслужений журналіст України Олеся Білаш, головний редактор газети «Культура і життя», відома поетеса Людмила Гнатюк та інші шановані люди.

«Крім того, що кланяюсь світлій пам'яті Івана Семеновича

Козловського, я кланяюсь подвижникам, які працюють сьогодні, – сказала Олеся Білаш. – Наймолодшенькі, не поспішайте вирватися із села. Вас покличуть світи, але пам'ятайте, звідки ви родом, повертайтеся туди і робіть усе для того, щоб ваша земля була щасливою. Нехай пам'ять спонукає нас до дії».

Людмила Гнатюк згадала, як у Спільці письменників вийшов на сцену гурт жінок у гарному вбранні і заспівав Білашеву пісню. Так вона дізналася про Мар'янівську школу та її викладачів. «Щастя, коли діти мають таких педагогів. Великим учителем був Іван Козловський», – сказала Людмила Гнатюк, даруючи шкільній бібліотеці свої книжки і примірники газети «Культура і життя».

«Душа співає, бо я повернулася у свою юність, – сказала Світлана Горенко, керівник дитячого вокального ансамблю «Веселка», який чудово виконав пісню «Ой, під вишнею». – Отакою, трохи старшою за дітей з ансамблю, яким керую, я співала з Іваном Семеновичем Козловським на сцені Великого театру в Москві, плавала на катері шевченківськими місцями, і, тримаючи за руку великого тенора, милувалася природою в піонерському таборі «Артек».

Нам 40 років, і через музичну школу пройшло вже три покоління. Співаю я, мій син, приводять на прослуховування онуків мої однокласники. Беремо всіх бажаючих діток, незалежно від вокальних даних. Побачивши, що дитина не дотягує трохи, саджу її між співаючими дітьми, – майже всі виспівуються!

Ми вчимо дітей академічному співу, наслідуючи традиції Івана Семеновича. Вони чистенько інтонують, старші співають триголосся. Маємо три дитячі вокальні колективи – «Веселка», «Василечки» та «Росинка».

При нагоді концертуємо, але причина в транспорті. Поряд із тим у районних, обласних, місцевих заходах діти зазвичай беруть участь постійно».

Отак, у невеличкому селі, відомому далеко за межами України, роблять велику справу, гідну наслідування!

Світлана СОКОЛОВА
Фото авторки

Зразковий духовий оркестр

Контрапункт голосу й органа

Вечір західноєвропейської вокальної та органної музики відбувся нещодавно за участі заслуженої артистки України Марії Ліпінської (меццо-сопрано) та народного артиста України Володимира Кошуби (орган).

Концерти в Національному будинку камерної та органної музики України завжди мають особливе емоційне забарвлення. Ця зала, як відомо, є ще й діючим католицьким храмом – костельом Св. Миколая. До того ж, камерне музикування, розраховане на невелику аудиторію, передбачає атмосферу єднання артиста і публіки, їхнє довірливе спілкування мовою музики. У солістів Органного залу своя аудиторія – не лише присіпчиві й іронічні фахівці, а й віддані шанувальники музики, які не проміняють неповторну енергетику «живого» концерту на «вичищений» і збалансований звук аудіозапису чи гарні, різноманітні, але дистанційовані та, певною мірою, відчужені відеозаписи в інтернеті.

Одна з давніх господинь цієї сцени – Марія Ліпінська, яка завоювала численних прихильників вишуканим і вдумливим виконанням програм із музики різних епох, запропонувала того вечора аж шість вокальних композицій на текст всесвітньо

Заслужена артистка України Марія Ліпінська

відомої молитви «Ave, Maria!» Окрім популярних «Ave Марій» Франца Шуберта та Джуліо Качіні, що обрамляли концерт, співачка у супроводі органіста Володимира Кошуби виконала менш відомі композиції трьох італійських та одного французького композиторів – Франческо Паоло Тості, Лоренцо Перозі, Гаетано Доніцетті й Каміля Сен-Санса. І ось у такому зіставленні ми почули, як по-різному може бути пережитий і втілений Благовіщенський сюжет – звістка, що її приніс Діви Марії архангел Гавриїл, сповістивши Богородицю про її місію.

Задушевність, тепло і легкість неаполітанської пісні на

віршований італійський текст постали у романсі Франческо Паоло Тості. Навпаки, строгість, стриманість емоції і мелодичної лінії – в «Ave, Maria!» Лоренцо Перозі, композитора і священника, який понад півстоліття очолював хор Сікстинської капели у Ватикані. Далі – знову контраст: інтонації схвильованої та наспівної мови з італійської романтичної опери у Гаетано Доніцетті. Марія Ліпінська ненав'язливо підкреслила стиль кожної вокальної мініатюри, подала їх артистично, але без тіні кокетування чи загравання з публікою. Академічний тон, властивий подачі співачки, втім, не віддалив її від аудиторії,

надавши їй «розмові» зі слухачами рис шляхетної бесіди.

Деяко особібно від цього тематичного стрижня стояли арія з ораторії «Месія» та «Amen, Alleluja» Георга Фрідріха Генделя, які Ліпінська виконала з піаністкою, заслуженою артисткою Бурятії Ларисою Реутовою. Очевидно, вони задумувалися як сполучна ланка до сольних органних номерів Володимира Кошуби, що йшли у програмі своєрідним контрапунктом.

Із насправді безмежного свого репертуару органіст обрав для концерту музику різних часів і національних шкіл, яка продемонструвала невичерпні можливості цього унікального інструмента. Це і масивні гармонічні «колони» акордів у Прелюдії Георга Фрідріха Генделя, і розмаїття регістрових ефектів у нехитрій «Темі з варіаціями» німця Юстіна Генріха Кнехта (в одному з фрагментів орган дуже нагадував навіть звучання волики!), і прозорий колорит «Медитації» француза Луї В'єрна. Незмінний ентузіазм викликає славнозвісне «Адажіо» Томазо Альбіноні, автором якого, до слова, насправді є італійський композитор і музикознавець Ремо Джацотто (1910–1998), який опублікував цю п'єсу 1958 року під іменем

італійського композитора доби бароко, зазначивши, що реконструював її за знайденим нотним фрагментом.

За весь час концерту, що тривав приблизно годину без перерви, не було чути жодного дзвінка мобільного телефону, клацання фотоапарата. Ніхто не тинявся залом, шаруділи лише обгортки букетів, які чи не після кожного номера програми шанувальники підносили Марії Ліпінській.

Молодь захоплено слухала величне гудіння органа і спостерігала за діями Володимира Кошуби. Вони охрестили його ді-джеєм, – так вправно він орудував усіма чотирма кінцівками (на трьох ручних клавіатурах, або мануалах, та одній басовій, або «педалі», призначеній для гри ногами), одночасно спритно перемикаючи тумблери і кнопки на пультах поруч. Дехто з публіки медитував із закритими очима, впускаючи в себе звукові потоки органних труб і голосу співачки. А після концерту поволи розходилися, тихо перемовляючись чи взагалі мовчки, – наче боячись розгубити щось надзвичайно цінне, чого має вистачити до наступної зустрічі з артистами.

Юлія ПАЛЬЦЕВИЧ

Весна і музика у Дніпропетровську

У Дніпропетровській консерваторії імені Михайла Глинки пройшов Восьмий міжнародний фестиваль музичного мистецтва «Музика без меж».

Переймаючи творчу естафету від науковців (традиційно фестиваль розпочався науково-практичною конференцією «Музичне мистецтво: погляд у майбутнє»), музично-виконавське мистецтво продовжило фестивальний марафон з 31 березня до 3 квітня. Цього разу шедеври музичного класицизму та романтизму були представлені відомими виконавцями на духових і струнних інструментах. Сонячною веселкою осяяла концертну залу музика великого Вольфганга Амадея Моцарта – у виконанні професора Вищої

Андрій Ільків (труба)

Рубен Дюра де Ламо (туба)

школи мистецтв у Лозанні Жан-П'єра Беррі прозвучав Концерт для валторни з оркестром № 3. Сповнене романтичної експресії постало Концертино для тромбона з оркестром Фелісьєна Сезара Давида в інтерпретації ще одного швейцарського музиканта – професора Вищої школи музики в Женеві Жака Може. Цілий світ людських почуттів розкрився у геніальній музиці Йоганнеса Брамса: Концерт для скрипки з оркестром блискуче виконав професор Вищої школи музики в Женеві Сергій Островський у супроводі студентського симфонічного оркестру «Festival» під орудою заслуженого діяча мистецтв України Дмитра Логвіна.

Наступного дня після майстер-класів зі студентами Дніпропетровської консерваторії

гості фестивалю виступили у концерті «Соло зірок», у якому представили твори для мідних духових інструментів соло. Вечірній концерт продемонстрував шедеври камерної музики Йоганнеса Брамса у виконанні професора Вищої школи музики у Базелі Тетяни Корсунської, професора Вищої школи мистецтв у Берні Дениса Северіна, Сергія Островського та Жан-П'єра Беррі.

Кульмінацією фестивалю став третій день. Слухачі мали змогу насолодитись музикою полярно різних стильових спрямувань. Доценти Московської консерваторії імені Петра Чайковського, заслужений артист Росії скрипаль Олександр Тростянянський та піаніст В'ячеслав Попругін зіграли дві скрипкові

сонати – C-dur Вольфганга Амадея Моцарта та G-dur Моріса Равеля.

Виступ духового оркестру Дніпропетровської консерваторії імені Михайла Глинки зібрав у концертній залі найпалкіших шанувальників духової музики. Колектив під орудою заслуженого діяча мистецтв України Ігоря Грузіна виконував не лише оригінальні твори для оркестру духових інструментів, а й акомпанував солістам. Прозвучали «Концертштюк» № 1 Карла Вільгельма Брандта для труби у трактуванні заслуженого артиста України Андрія Ільківа, «Гуцульська рапсодія» для флейти Ісидора Вимера (соліст – Юрій Беднік), п'єса для валторни «Хоббіт Більбо» М. Ауліо (соліст

– Жан-П'єр Беррі). Надзвичайно цікавим постав виступ тубіста симфонічного оркестру німецького міста Геттінгена Рубена Дюра де Ламо, який віртуозно виконав Концерт для туби з духовим оркестром сучасного англійського композитора М. Елербі.

Останній акорд фестивалю поставив ансамбль мідних духових інструментів «Kyiv-brass», у складі якого грають досвідчені музиканти-віртуози, солісти Національного будинку органної та камерної музики України Андрій Ільків (труба), Геннадій Шепель (труба), Михайло Железняк (валторна), Сергій Кашин (тромбон) і Віталій Демченко (туба). Лунала музика різних епох, стилів – від шедеврів музичного бароко до джазових композицій.

Валерій ГРОМЧЕНКО

Жан-П'єр Беррі (валторна)

Заголовок навіяний фразою, сказаною головою оглядової ради по проведенню творчого звіту аматорських колективів міста Ніжина «Квітуй во славу України, талантів молодих перлина!», директором Департаменту культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської облдержадміністрації, заслуженим діячем мистецтв України Сергієм Мойсієнком. А звучала вона так: «Ніжин ніколи не пас задніх, і сьогодні він знову підтвердив своє професійне реноме».

Така оцінка здатна окрилити кожну людину, причетну до мистецтва, надто ж молододу, котра тільки-но починає торувати свою стежку у світ прекрасного. Їх у Ніжині багато. Лише на сцену міського Будинку культури, де відбувався концерт на виконання Указу Президента України «Про проведення у 2013 році в Україні року дитячої творчості», за словами заступника міського голови Світлани Васильєвої, вийшло того дня понад півтисячі талановитих ніжинців. Їх, звичайно, могло бути значно більше. Але ні технічні можливості далеко не сучасного зразка самого приміщення Будинку культури, ні оптимальні часові рамки не могли дозволити це зробити організаторам творчого звіту. Саме тому до концертної програми увійшли навіть не всі «народні аматорські» та «зразкові» колективи, хоча їхня участь згідно з положенням про звіти – обов'язкова. Але оглядова рада, здається, поставилася до цього з розумінням, адже прогалинка у програмі була належним чином компенсована саме дитячими колективами, починаючи з ясельного віку, чим переконливо продемонстровано факт постійної дії «конвеєра» плекання талантів у місті, що славиться своєю культурою.

Власне, члени оглядової ради, захоплені яскравим дійством на сцені, часом просто забували про певні умовності, оскільки виконавська майстерність учасників звіту просто стирала вікові грані.

Влучно висловив таке враження стосовно однієї зовсім юної солістки член оглядової ради, головний диригент Чернігівського обласного академічного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка, заслужений діяч мистецтв України Анатолій Ткачук: «Слухаєш її і радієш з того, що цей голос належить дитині, а заплющиш на мить очі – і уявляєш на сцені дорослу професійну співачку, розплющиш – і переконуєшся у своїй помилковості. Але тільки у вікових ознаках. Професійність залишається...»

Щось подібне довелося відчути, слухаючи у виконанні студента Ніжинського державного університету імені

Ніжинська фабрика талантів діє...

М. В. Гоголя Сергія Глодарьова «Адажіо» Т.-Д. Альбіоні. Досить було відвести очі від сцени, аби уявити себе в оперному театрі. Навіть відповідну ремарку поставив на полях концертної програми. Вибух схвальних вигуків та бурхливих оплесків у нагороду виконавцеві відкинув побоювання щодо можливого помилкового враження. Коли ж ім'я молодого талановитого співака стало предметом пильної уваги при підведенні підсумків огляду, і оцінка його виступу була адекватна реагуванню публіки, у появу прообразу оперної зірки на мистецькому небосхилі Ніжина повірилось ще сильніше.

По суті, щаслива перспектива професійного становлення юних виконавців, які виходили на сцену, поставала в уяві після кожного номера програми. Зрозуміло, що вона укладалася за найвищими критеріями. І факт такої високої насиченості талантами для порівняно невеликого міста не може не радувати.

Так це ж лише на сцені. А ще ж була й виставка образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва в художньому відділі краєзнавчого музею, де рясніли різноманітні вироби чи не всіх існуючих у світовій практиці технік.

Це не жарт і не перебільшення. Адже лише перелік творчих робіт, вміщених у каталозі майже під тридцятьма рубриками, займає 24 сторінки тексту, надрукованого дрібним шрифтом.

Дивись на це розмаїття барв та філігранність форм – і мимохіть дивуєшся: невже це все підвладно рукам дівчаток та хлопчиків, котрі ще вчора бавились «фабричними», як кажуть у народі, ляльками, автівками, літачками та іншими іграшками?

Сумніви швидко розвіює, зводячи щире подивування до розряду звичного явища,

Наталія Тира – завідувача художнім відділом музею, вона ж уважливий і компетентний екскурсовод.

Ніби читаючи думки допитливої публіки, Наталія Григорівна дає зрозуміти, що дитина з іскрою Божою в душі може творити справжні дива, не вважаючи це чимось винятковим. І приголомшує своїх слухачів вражаючим прикладом: серед авторів експонованих робіт є навіть... одинадцятирічний академік. Це Ігор Діденко – член зразкового гуртка «Фітодизайн» при Будинку для дітей та юнацтва.

Називаючи Ігоря обдарованою дитиною, Наталія Тира уточнює, що в даному випадку це не термін, а статус.

– Дитина не тільки наукове дослідження провела, – пояснює вона, – а й виготовила серію картин з берести та інших природних матеріалів настільки оригінально, що вони удостоїлись уваги Малої академії наук, а сам автор став її членом та отримав статус «Обдарована дитина України».

А чого вартий такий приклад! У гуртку «Творча майстерність», яким керує молодий викладач з техніки «Мальтійське рукоділля» Юлія Хоменко, її вихованці виготовляють штучні квіти, які своїм естетичним виглядом здатні задовольнити найвибагливіші

смаки шанувальників цієї окраси. Недарма ж мальтійські черниці спеціально готували їх для прикрасення резиденції Папи Римського.

Подібних несподіваних ракурсів у інформаційному супроводі Наталії Тира було багато. Всі вони цікаві і варті детального опису. Але це, за аналогією з відомим висловом Козьми Прутка, в рамках однієї статті зробити неможливо. Отож – останній суттєвий акцент. Наталія Тира пропонує підвести очі вгору. Під стелею залу постав зору ще один сюрприз – панорама міста під назвою «Ніжин на перехресті віків». Річ – справді унікальна вже своїм розміром: 0,5х3,0 метра. Технічні можливості з її виготовлення знайшлися лише в Києві. Вони були надані Міністерством надзвичайних ситуацій України.

Це робота студента випускного курсу Ніжинського училища культури і мистецтв Івана Боярика. Після презентації автор подарував її краєзнавчому музею. Напоказ яскраве свідчення того, що ніжинці не лише талановиті, а й щедрі душею люди.

Добре, що таких людей тут багато. А Указ Президента України «Про проведення у 2013 році в Україні Року дитячої творчості», безумовно, примножить лави юних талантів. Адже саме на це він і спрямований. І всі вони будуть затребувані. Бо, як підкреслив насамкінець голова оглядової ради С. М. Мойсієнко, попереду багато важливих дат і подій, перебіг яких важко уявити без мистецької складової. Це передусім 1025-ліття хрещення Київської Русі, 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка, Міжнародний фестиваль «Дружба» у Сеньківці, де цього року Україна виступатиме приймаючою стороною.

**Василь ЩЕРБОНОС
Фото Миколи ДУЛЬЦЕВА**

НОВИНИ

ЯК У ЦЕНТРІ РЕМЕСЕЛ ВЕСНУ ЗАКЛИКАЛИ

Незвичне дійство відбулося нещодавно у Центрі народних ремесел – там закликали весну. Адже всі помітили: нинішня весна нерівна багатьом попереднім – вона і холодніша, і пізніша. То чому б і не попросити її прискорити свої кроки? Але навіть якби все довкола буяло і цвіло, згадане свято все одно б відбулося, оскільки воно було продовженням втілення в життя доброго задуму головного режисера обласного навчально-методичного центру культури і мистецтв Ірини Дерейчук і провідного методиста з розвитку народних ремесел та ведення виставкової діяльності центру народних ремесел для дітей і юнацтва Яни Погребнюк – систематично проводити глибокі історичні експедиції, піднімаючи на-гора сучасності звичаї наших предків.

Початок було покладено у грудні минулого року. Тоді організовані та проведені ними у цьому ж приміщенні «Андріївські вечори» вподобала вся присутня на них публіка.

Успіх надихнув ентузіасток на нові етнографічні розвідки – нинішня демонстрація під їхнім керівництвом одного з найцікавіших обрядів наших пращурів, що зветься «закликанням весни», вийшла досить колоритною і захоплюючою.

Діти підкидали вгору печиво, що мало форму жайворонка, з примовками, що містили прохання принести «літолітечко та й зелене житечко».

Кожне дійство коментувалося автором сценарію Іриною Дерейчук (вона ж була й ведучою), як от: «Наші предки вірили, що жайворонки на своїх крилах несуть золоті ключі, якими залишають Зиму і відмикають Весну».

Власне, розповіді про гадання на перших квітах весни (проліски, первоцвіт, сон-трава), співання веснянок, хоровади, різноманітні ігри, в яких брала участь молодь тих далеких часів, самі собою викликали яскраві асоціації, а відтворення картин минулого за допомогою артистів-аматорів театру пісні «Калита» Чернігівського міського палацу культури (керівники Ольга Коцур і Володимир Макеев) та ансамблю кувиць Корюківського районного будинку культури (керівник Людмила Мартінова) посилювало враження до рівня «ефекту присутності» у тій епісі.

До речі, років тридцять тому кувиці дзвеніли в цих краях на багатьох концертах і приносили велике задоволення глядачам. На жаль, поволі затихли. І може сьогодні про них і не велася б розмова, якби Людмила Мартінова не прийшла працювати в районний Будинок культури. Саме вона випадково знайшла у шафі оті самі «свистульки». Здмухнула з них пилюку і пригубила... Полинув приємний звук. З'явився ансамбль. Знову повернувся до життя музичний інструмент, змайстрований нашими далекими предками. Сподіваємось – житиме довго.

Василь ЩЕРБОНОС

У Національному художньому музеї України в рамках «Французької Весни» за сприяння Міністерства культури України відкрилася виставка «Жак Шапіро. Київ – Париж». Співорганізаторами резонансної події стали Французький інститут в Україні, аукціонний дім «Дукат», видавничий дім «Антиквар».

Жак (Яків Олександрович) Шапіро – черговий наш співвітчизник, що прославився на весь світ. Яким чином? Та завдяки таланту і організаторським здібностям! Народився він 13 червня 1897 року у Двінську Вітебської губернії (нині Даугавпілс, Латвія) в сім'ї різьбяр по дереву Аврама Шапіро, здобув традиційну єврейську релігійну освіту і в 10 років почав учитися «на художника». У 1915 році 18-річний Яків поступив до художньої школи в Харкові. 1918 року продовжив навчання в Києві. Під час громадянської війни прийняв сторону революції, малював плакати. У 1919 очолив малювальну школу в Катеринославі (нині Дніпропетровськ).

1920 року Шапіро переїхав до Петрограда, де продовжив навчання в Державних вільних художніх учбових майстернях Петрограда (ПГСХМ). Майстерні були відкриті 10 жовтня 1918 року на базі Вищого художнього училища живопису, скульптури та архітектури і розміщувалися в будівлях Художньої академії. Серед викладачів були колишні професори ВХУ Л. Н. Бенуа, Д. Н. Кардовський, В. Е. Савинський, а також К. С. Петров-Водкін, І. А. Фомін, Н. І. Альтман, К. С. Малевич, М. В. Матюшин, В. Е. Татлін та ін. У 1921 році ПГСХМ були реформовані у Вищі художньо-технічні майстерні (ВХУТЕМАС).

Одночасно з навчанням Яків керував дитячою художньою

«Французька весна» з Шапіро

Жак Шапіро. Автопортрет

школою і працював декоратором, помічником художника Шлепянова в театрі В. Е. Мейерхольда. У 1921 році Шапіро переїхав до Москви, де знову співпрацював з Мейерхольдом, а також створював ескізи декорацій для вистав єврейського театру-студії «Габіма», яким керував Є. Б. Вахтангов, і читав лекції К. С. Станіславський.

Незважаючи на творчі успіхи, у 1925 році він виїхав до Франції. І опісля відносної ситості побуту офіційного радянського «діяча культури» потрапив до спартанських умов колонії художників «Вулик» (La Ruche), яку росіяни так і називали «Ля Руш». У цьому, як його називали, «раї на землі», він прожив до 1930 року.

«Мені вдалося орендувати студію Ля Руш. Це була невелика квадратна кімнатка, виготовлена з тонких гіпсових блоків, з високою скляною стелею. Таке відчуття, що в житлове приміщення було перетворено примітивне горище. З вулиці проникали запахи крові з доколишніх боєнь і ранні крики півнів. Так, Ля Руш не був палацем».

«Щодня опівдні миші з'являлися на сходах мого горища. Я пригощав їх крихтами хліба, і вони, після того як з'їдали все, дивлячись на мене своїми маленькими блискучими очима, поверталися до себе в нірку. Ці миші скрашували мою самотність».

Взимку вода замерзала в трубах. Від морозу рятував лише обігрівач, успадкований від Сутіна, яким ділився художник Добринський. Влітку стіни і застелені дах, залатаний і весь у тріщинах, нагрівалися так, немов у кімнаті розпалювали вогнище...

Проте, саме в середині 1920-х років у світі стали говорити про «Паризьку школу», що об'єднала художників Монмартра і Монпарнаса. (Сам термін увів у 1925 році критик Андре Варно для позначення всіх іноземних художників, які брали участь у художньому процесі тих років). Якову Шапіро випала щаслива доля. Вже з 1926 він, ставши у Франції Жаком, виставлявся в Галереї Бонапарта і в Осінньому салоні, Салоні Тюільєрі, Салоні Незалежних, а також у клубі торгпредства СРСР. А ще співпрацював з «Російським балетом Дягилева». Також у 1928 році

художник створив декорації для «Болеро» Равеля в Опері Гарньє і костюми для Іди Рубінштейн.

У 1960-у з друку вийшла книга мемуарів уже літнього Шапіро про життя у «Вулику». І згодом той... знов увійшов до життя Жака-Якова!

Влада саме вирішила знести всі студії в проїзді Данциг, у 15 окрузі Парижа. Шапіро разом з Марком Шагалом і Раймондом Конья організував Комітет боротьби за скасування постанови. Його підтримали оркестр Гізели Халіми, Симона де Бовуар, Жан-Поль Сартр, Роберт Мерль, Клод Рой і багато інших знаменитостей. У результаті, голова творчої спілки художників Бернард Антоніос добився рішення міністра культури Андре Мальро про скасування зносу. Жителі «Вулика» отримали фінансову допомогу, а той був внесений до реєстру історичних пам'яток.

У 1973 році, після пожежі, що трапилася 1970 року, у 23 студіях був зроблений капремонт і навіть проведений водогін (!!!), а у 2009 році Фонд «Спадщина» включив «Вулик» до плану капітальної реконструкції об'єктів міста Парижа.

Жак Шапіро помер у 1972 році в Парижі у віці 75 років. Його картини зберігаються в колекціях Національного музею сучасного мистецтва і музею Жерме Пом у Парижі, Інституту мистецтв у Чикаго і Пушкінського музею в Москві, а також у численних приватних зборах.

(При створенні статті використаний текст есея Анатолія Краснопівцева).

Чарівниця Тетяна Шевченко

Під час відкриття виставки

«Небо – таке звичне і загадкове. Небо – таке темне й світле. Небо – таке близьке та далеке. /.../ Небо. Треба тільки підняти голову і подивитися вгору. Ось воно, дивися!» Це – рядки з філософської казки художниці й ілюстратора Тетяни Шевченко, чия персональна виставка нещодавно відкрилася в залах Українського фонду культури за сприяння

фонду культури та міжнародного благодійного фонду «Простір Святої Софії».

Під час урочистого відкриття багато теплих слів про творчість мисткині сказав, зокрема, Борис Олійник. А присутній серед гостей гендиректор Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника Любомир Михайлина повідомив учасникам зібрання, що

Тетяна Шевченко. Діти в полі

незабаром «персоналка» пані Тетяни вдруге відкриється і в Лаврському музеї-заповіднику. Там, до речі, у постійній виставці Музею народного мистецтва, почесне місце займають твори її прадіда, народного скульптора України Петра Верни.

«Вони дуже добрі. І нагадують мені моє дитинство», – пояснює Любомир Павлович про те, чому він сам вирізняє твори

Тетяна Шевченко. Діти в полі

Тетяни Шевченко. «Лише добре, гуманне мистецтво і має експонуватися в такому місці, як Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник», – зауважив він.

Казково-добрі й філософські – ці епітети й справді є найкращим визначенням виконаних у різних техніках і навіть напрямках (від живопису до книжкової графіки) робіт Тетяни Шевченко, більшість

з яких складаються в серії. А найпомітнішою (і найулюбленішою самої художниці) з них є... Ну, так, саме – равлики. Вони в пані Тетяни різнокольорові, з різними характерами. І кожен – з власною історією, немов у людини!

– Про когось зі своїх героїв я дійсно пишу окремі історії. Для задоволення – не тільки для дітей, вони в мене вже дорослі! – пояснила нам художниця. – Але більшість моїх робіт «промовляють» самі за себе.

Прочитати одну з казок, та ще й з ілюстраціями самої мисткині, можна на сайті відомого психотерапевта Ю. Ананьїна за адресою: <http://doctor-ananin.ru/story/full/64/skazka-pro-ulitok.html> (Так, проза й вірші в пані Тетяни ще й «цілющі» – як, здається, і вся її творчість!) На виставці ж в Українському фонді культури, окрім живопису та графіки, можна помилуватися святковими листівками авторства художниці та... ляльками. Адже Тетяна Шевченко – ще й відома лялькарка, її міні-шедеври – постійні учасники міжнародних салонів «Модна лялька».

Сторінку підготувала
Алла ЧЕРДИНЦЕВА

«Моя справа – писати цегляні стіни»

В'ячеслав Панов

Харківського художника В'ячеслава Панова називають майстром міського пейзажу. Відверто кажучи, художників з таким «амплуа» небагато.

Пристрастю до малювання вулиць, будинків, парків та алей перейнявся з молодю, коли відвідав Середню Азію. Аули та кишляки з високими дувалами, старовинні міста з вузькими вуличками, арками (фортецями), регистанами і хаузами...

Неповторні краєвиди запали в душу молодому митцю. Відтак ним була створена ціла серія картин, в яких відображалось життя і побут киргизького і таджицького народів.

Згодом В'ячеслав Олександрович відвідав Мадрид, Дрезден, Амстердам... І після кожної такої поїздки творчий доробок художника збільшувався. Неповторна урбаністична архітектура європейських міст чарує. Панов у кожному з них знаходив знакові будинки для своїх малюнків. Всі вони вирізняються точністю деталей, грою світла і тіні, продуманою до дрібниць композицією. Це не фотографія побаченого, це швидше переосмислення і відтворення талановитим митцем побаченого на полотні з допомогою фарб і пензля. Міський пейзаж передбачає органічне поєднання яскравих відтінків і темних плям при

відображенні будинків, неба, асфальту, дерев і води, виразні, об'ємні форми, щільний живопис.

У В'ячеслава Панова все це до ладу присутнє.

– Хтось пише мальовничі пейзажі природи чи натюрморти, створює монументальний живопис чи портрети сучасників... Я обрав для себе міський пейзаж. Моя справа – писати цегляні стіни, – говорить про себе В'ячеслав Олександрович.

Близько тисячі картин митець написав тільки про рідний Харків. Створив своєрідну ілюстровану енциклопедію міста. Немає такої вулиці чи провулку, де б він не побував зі своїм мольбертом. Здавалось би, буденний пейзаж. Сто разів проходив тут, але не помічав чарівної лави під кленом, ошатного під'їзду до

маєтку, збудованого позами нулого століття... Але в цьому і полягає непересічний талант, вміння бачити в буденному прекрасне. Полотна «Бурсацький спуск», «Вулиця Римарська», «Пушкінська. Останнє листя», «Площа Свободи», «Магазин "Данилевський"» та багато інших дозволяють створити враження про Харків. Передовсім це

індустріальне, наукове місто зі своєю багатою історією.

Споглядаючи картини виставки, мимоволі ловиш себе на думці, що художник постає перед глядачами мудрим вчителем, який

Як на мене, кожному місту України хоча б по одному такому митцю, закоханому в його архітектуру так, як В'ячеслав Панов у харківську, і не залишиться абстрактного поняття «населений пункт». Українці побачили б свою рідну місцину очима художника і сказали б: «Як тут красиво!»

В'ячеслав Олександрович зізнається, що йому особливо комфортно працюється у «трикутнику», обмеженому Благовіщенською церквою та Покровським і Успенським соборами.

– Тут своєрідна аура. Приходить натхнення і ніколи не відчуваєш втоми. Навколишні пейзажі виходять на полотні одухотвореними, світлими і оптимістичними.

Загалом картинам В'ячеслава Панова притаманна намерність. Дивлячись на них, відчуваєш шум міста і подих вітру. Можливо саме тому роботи харківського художника часто представлені на виставках як в Україні, так і за кордоном. Чимало з них зберігаються в музейних зібраннях у країнах ближнього і далекого зарубіжжя.

**Володимир СУБОТА,
власкор «Культури і життя»
Харків
Фото автора**

НОВИНИ

КІЛЬКА ШТРИХІВ ДО ПОРТРЕТА ІВАНА ІЛЬКА

Іван Іванович Ілька – патріарх закарпатської школи мистецтва, один із найяскравіших її представників. Він відомий далеко за межами України. З його іменем пов'язане становлення та утвердження школи. Духовним наставником і вчителем Ілька був народний художник України Федір Манайло. Вірність його творчим принципам Іван Ілька береже донині. Митець успішно працює в станковому і монументальному живописі, пейзажі, портреті, побутовому жанрі.

Мистецтво – це невід'ємна складова як матеріальної, так і духовної культури народу, що засвідчує рівень його розвитку, вирізняє з-поміж інших. Іван Ілька вважає образотворче мистецтво елітним. Сильна еліта – сильне мистецтво. На думку художника, в усі епохи роль митця була однаковою – це засвідчення своєї епохи, певного історичного періоду.

Впродовж усього життя митець захоплюється літературою, філософією, шукаючи відповіді на питання, що його хвилюють. Він вірить, що у людській цивілізації, в її історії нічого випадкового і зайвого немає. На все воля Божа!.. Художник вважає життя найціннішим подарунком Всевишнього. А тому все, що відбувається у його житті, сприймає з розумінням того, що кожен на Землі має нести свій хрест.

Творчі уподобання Івана Ілька безмежні. Але його завжди більше цікавив фігуративний живопис, сюжетні композиції. Багато років він присвятив монументальному живопису, створивши немало фресок, вітражів, мозаїк як у Закарпатській області, так і в інших містах України та колишнього Союзу.

Нині, без сумніву, заслужений художник України Іван Ілька – один із найвідоміших митців України. За його плечима десятки виставок – персональних та колективних як вдома, так і за кордоном. Його картини експонувалися в Канаді (Торонто, 1969), Німеччині (Берлін, 1985), Болгарії (Софія, 1985) та інших країнах світу. У 2006 році в Києві, в Українському домі, відбулася виставка українського живопису XIX–XX століть. До експозиції увійшли роботи закарпатських художників Адальберта Ерделі, Федора Манайла, Антона Кашшя, Лізи Кремницької, а також Івана Ілька. Тоді було закуплено кілька полотен майстра. Ця виставка дала йому можливість зайняти свою «нішу», визначити своє місце. Згодом, у 2011 році, Ілька репрезентував образотворче мистецтво Закарпаття у «Мистецькому Арсеналі» в Києві, де взяв участь у тематичній виставці «Школа». А нещодавно в Ужгороді, у мистецькому центрі на вулиці Кошицькій, з нагоди 75-річчя художника діє ювілейна ретроспективна експозиція.

Володимир МИШАНИЧ

НОВИНИ

ПЕРШИЙ ФЕСТИВАЛЬ
АКТУАЛЬНОГО
УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ

16 квітня у приміщенні будинку освіти та культури «Майстер Клас» (вул. Лаврська, 16а) відбулась прес-конференція, присвячена проведенню Фестивалю актуального українського театру, який з 20 до 26 квітня триватиме у Києві. Ініціатором, організатором та куратором цього форуму є Олег Ліпцин – легендарний український режисер, знакова мистецька постать 80–90-х років минулого століття, засновник та ідеолог київського Театрального клубу.

Дім освіти
та культури
«Майстер Клас»з 20 по 26 квітня
ФЕСТИВАЛЬ АКТУАЛЬНОГО
УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ

з ініціативи відомого театрального режисера Олега Ліпцина

- 18.00 - Відкриття Фестивалю та Експозиції. проведеної Театральним клубом, Дім МК
- 19.00 - Вистава "Гравці" за мотивами комедії М. Гоголя. Режисер - Олег Ліпцин (Україна, США). Дім МК
- 14.00 - Дитячий спектакль "Зоряний хлопчик" за мотивами казки Софії Уольф. Режисер - Анатолій Суханов (Україна, Київ). Театр "Ювілей"
- 19.00 - Вистава "Міма Марія, дружина Колумба" за мотивами п'єси Маріє Матіос. Режисер - Євген Худзик (Україна, Львів). Дім МК
- 19.00 - Вистава "Нічний Гаспар. Повішений" за п'єсою Райні Александер Гарретт. Режисер - Тамара Плашенко (Україна, Київ). Театр "Міраж" на Театральній вулиці
- 24.00 - вистава "Контрабас" за мотивами однойменної опери Готтлоба Швейккера. Режисер - Вансан Марге (Франція, Париж). Міраж Театр. Вартість улюблене
- 19.00 - вистава "Земля божевільного музиканта" за мотивами п'єси М. Гоголя. Режисер - Євген Чистоклетов (Україна, Донецьк). Дім МК
- 19.00 - вистава "Ескадрон" / "Елдрива" за мотивами драми С. Беккета. Режисер - О. Ліпцин (Україна, США). Дім МК

тел.: 594-10-11
вул. Лаврська, 16
www.masterclass.o

Цьогоріч виповнюється 25 років із дня заснування Театрального клубу – однієї з перших незалежних театральних спільнот в Україні, яка суттєво вплинула на культуру епохи «Другого українського Відродження» (кінець 80-х – початок 90-х років). Сьогодні, через чверть століття, Олег Ліпцин – відомий і визнаний театральний режисер у США, Канаді, країнах Європи – робить спробу відродити ідеї Театрального клубу в Україні і продемонструвати на фестивалі процеси взаємодії сучасної української культури з іншими світовими культурними традиціями на прикладі різних видів мистецтв.

Головне завдання і мета фестивалю – показати маловідомі сторони сучасного українського мистецтва в контексті і у складі світового художнього процесу, поза офіціозом і формальними інституціями; мистецтва, яке існує в процесі вільного розвитку через індивідуальне життя і творчість митців, що народилися і сформувалися в Україні.

У рамках заходу відбудуться покази вистав із США, Франції, України, Росії: «Гравці» та «Ендгейм» (режисер Олег Ліпцин, Україна – Росія – США), «Мама Маріца» (режисер Євген Худзик, Львів), «Нічний Гаспар. Повішений» (режисер Тамара Плашенко, Київ), «Контрабас» (режисер Вансан Марге, Париж), «Записки божевільного музиканта» (режисер Євген Чистоклетов, Донецьк), «Зоряний хлопчик» (режисер Анатолій Суханов, Київ). Програма фестивалю також включає творчі вечори акторів, режисерів, музикантів і поетів; виставку сценографії та графіки театральних художників; майстер-класи для молодих акторів, демонстрацію можливостей комп'ютерних технологій в сучасному театрі.

Надія СОКОЛЕНКО

Театральне життя
українців за кордоном

У Центральному державному архіві зарубіжної україніки (ЦДАЗУ) з нагоди Дня театру відкрито онлайн виставку, присвячену українському театру за кордоном. На основі документів, що зберігаються в ЦДАЗУ, в експозиції представлено виникнення, розвиток і становлення театрального життя українців зарубіжжя у період із 1914 до 1995 року. Виставка складається з трьох розділів.

У першому представлені документи, які демонструють зародження театрального життя у військових таборах, в яких опинилися українці під час та після завершення українських визвольних змагань. Зокрема, на виставці представлені матеріали, що відображають існування численних драматичних товариств і театрів у Фрайштадті, Ланцуті, Ціпіорно, Німецькому Яблонному. У таборових часописах розповідається про спектаклі, які ставилися на сценах, багато уваги приділено позитивам та недолікам організації театрального життя. Неабиякий інтерес представляє посвідчення члена «Драматичного Товариства ім. І. Котляревського» у фрайштадтському таборі Сергія Антоненка, яке датується 1915 роком, а також фотографії декорацій та сцени з вистави згаданого колективу.

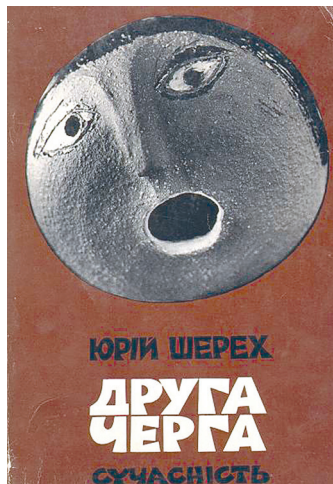
Просвітньо-драматичне товариство ім. М. Заньковецької, Вінніпег, 1914 р.
(М. Марунчак «Історія українців Канади», Т. І. (Вінніпег, 1991)

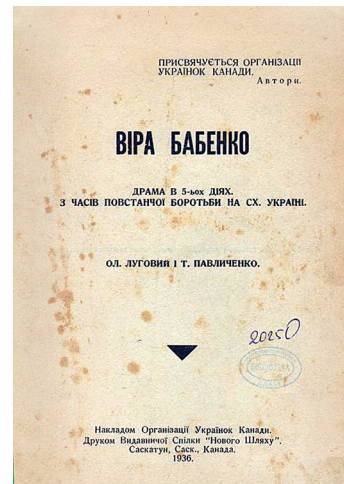
Сцена Драматичного театру ім. Івана Котляревського Фрайштадт, 1915–1917 рр.

Сценка з вистави Драматичного театру ім. Івана Котляревського Фрайштадт, 1915–1917 рр.

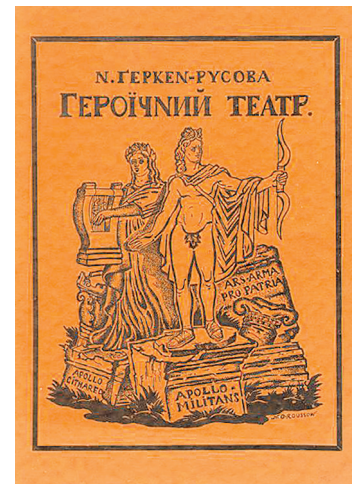
Другий розділ виставки присвячений Українському народному театру у Пряшеві, що розпочав свою діяльність 2 березня 1946 року завдяки

зусиллям Івана Гриця. Робота трупи ілюстрована програмами вистав, фотографій театрального життя. Цінним є документ, в якому висвітлено підсумок роботи театру за 10 років його існування. Крім того, вміщено машинопис драми «Золоті ключі срібної землі» (1955) Василя Гренджі-Донського (1897–1974), видатного українського письменника та драматурга, який з кінця 1939 р. жив і творив у еміграції в Словаччині.

Третій розділ знайомить із театральним життям українців у Канаді та США. Театральне мистецтво у вигляді аматорських гуртків в цих країнах зародилось на межі XIX–XX ст., про що свідчить фотографія, на якій зображено просвітньо-драматичне Товариство ім. Марії Заньковецької у Вінніпезі. У середині XX ст. українське театральне життя поживилось завдяки припливу нових творчих сил. На чолі колективів стояли вже професійні актори та режисери. Серед них – Володимир Блавацький, подружжя Йосипа Гірняка та Олімпії Добровольської, про діяльність яких розповідають документи виставки.

Історія розвитку українського театру в еміграції, творчість окремих його

представників стали темами досліджень театральних критиків В. Ревуцького, Н. Геркен-Русової, Ю. Шереха тощо. Саме театральним критикам, які діяли і творили у США та Канаді, присвячена остання частина виставки.

Тож онлайн виставка «Театральне життя українців за кордоном», розміщена на сайті ЦДАЗУ (www.tsdazu.gov.ua), охоплює основні етапи розвитку українського театру в еміграції, вводить в обіг маловідомі фотографії та документи, відкриваючи великий пласт культурної спадщини України.

Катерина ПЕТРИЧЕНКО
Фото надані ЦДАЗУ

Вистава «Втрачений лист»
І. Караджалє

В Арт-галереї Національної парламентської бібліотеки України відбулась презентація каліграфічного плаката «Майстер гострого слова».

Виставка плаката студентів і викладачів кафедри графічного дизайну Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва та дизайну імені М. Бойчука, присвячена ювілею Великого Кобзаря, представляє поетичне слово Тараса Шевченка через каліграфію та каліграфічний образ. Кафедра графічного дизайну, що готує фахівців у галузі проектування форм графічних комунікацій: рекламних плакатів, фірмових знаків і логотипів, листівок і поштових марок, представляє єдиний в Україні вищий навчальний заклад, де каліграфія є обов'язковою навчальною дисципліною. Сьогодні каліграфія існує в усіх культурах світу: латинська, кирилична, ієрогліфічна, арабська. Слово «каліграфія» має грецькі корені, що означає «красиве письмо». На кафедрі графічного дизайну базовим видом каліграфії є український скоропис епохи бароко. Динамічний, експресивний, багато декоративний український скоропис козацької доби відбиває естетичні уподобання тієї епохи і насамперед відтворює характер українця тих часів – політика, військового, урядовця або діяча культури. Тому глибокий зміст поезій Тараса Шевченка, відтворюючи дух свого часу, вдало підкреслюється візуальною формою у плакаті

Слово Великого Кобзаря у каліграфічному плакаті

Презентація каліграфічного плаката «Майстер гострого слова»

– динамічний розчерк, яскрава жива пляма, боротьба контрастів, декоративність графічних фактур, – ось неповний перелік образотворчих можливостей, які ми бачимо у використанні авторами плакатів. Цікаві експонати виставки «Майстер гострого слова» переконують глядача в тому, що каліграфічний плакат, як велика й впливова форма графічного дизайну, найкраще відбиває колосальну напругу віршів Тараса Шевченка, нашого українського

Пророка, національного генія, будителя нації.

Серед авторів плакатів – двоє викладачів кафедри графічного дизайну: Олександр Мікула та Ольга Терещенко. Дванадцять студентів кафедри, а це – Олександр Капустяк, Аліна Кропачова, Оксана Капранова, Віра Білостоцька, Ольга Шпак, Марія Шпак, Владлен Тянь, Катерина Гнатюк, Дар'я Вороніна, Наталя Гут, Олена Коломієць та Леся Маняка представили на розсуд глядачів

свої найкращі роботи. Організував виставку доцент кафедри графічного дизайну КДІДПМД ім. М. Бойчука, член Національної спілки художників України, член Спілки дизайнерів України, член-кореспондент Української академії геральдики і товарного знаку, лауреат багатьох міжнародних і всеукраїнських конкурсів плаката, учасник численних міжнародних виставок прикладної графіки Олександр Мікула.

Жанр каліграфічного плаката (прошу не плутати з каліграфічним оголошенням) практично не використовується у сучасному українському графічному дизайні, оскільки лише одиниці художників-графіків досконало володіють і тонко відчують пластичні можливості каліграфії в композиціях ужиткової графіки. Тому перед студентами кафедри графічного дизайну було поставлено надзавдання – розвинути власну каліграфічну пластику, відчути завершеність композиції, створеної тільки засобами каліграфії без застосування реалістичних або абстрактних зображень. Тексти поезій Тараса Шевченка якнайкраще підходили до цього експерименту своєю гарячістю, напругою,

глибиною емоцій справжнього сина свого народу. Студенти індивідуально підбирали текст (або фрагмент), зміст та емоцію якого треба було передати через каліграфічну пластику. Технології виконання заохочувалися різні: гусяче перо і калам з очерету, щетинний пензель і дерев'яна дощечка, подальша обробка в комп'ютері та використання цифрового друку.

Сам поетичний текст Тараса Шевченка виконувався як композиційний елемент плаката, що не відразу мав прочитуватися. Молоді графіки-дизайнери у своїх роботах, по-перше, представили власні образотворчі можливості через таке тонке мистецтво як каліграфія, по-друге, спрацювало відчуття кольору, по-третє, всі ці мистецькі засоби символічно, умовно та образно підкреслили головну думку текстів Шевченка.

Нова виставка каліграфічного плаката надихає нас розвивати цей жанр плакатного мистецтва і навіть включити до навчальної програми з дисципліни «дизайн плаката» аналогічне завдання.

**Олександр БАКУМЕНКО,
Київ**

Як весну книжками закликали

У виставковому центрі «КиївЕкспоПлаза» відбувся Восьмий Київський Весняний книжковий ярмарок МЕДВІН 2013 і Великодній тижень розкоділля та хобі. Крім новинок і кращих зразків продукції учасники заходів підготували велику кількість майстер-класів, презентацій, семінарів.

Приємно повідомити, що серед учасників Восьмого Київського Весняного книжкового ярмарку МЕДВІН 2013 свою продукцію представило і наше Національне газетно-журнальне видавництво. Відвідувачі мали можливість не тільки погортати, а й придбати журнали, які виходять у нашому видавництві: «Пам'ятки України», «Українська культура», «Музика», «Український театр», а ще свіжі номери газет «Кримська світлиця» та «Культура і життя».

Від різноманіття книжок одразу губишся. У ці весняні дні увагу привертає яскраве оформлення книжки Віри Манько «Летіть, соловейки, на рідні земельки». Це – чудове, яскраво оформлене видання – прекрасний подарунок для родинного та шкільного читання. Окрім чудових гаївок, веснянок про пташок, є прекрасні рецепти випікання «жайворонків».

Привертають увагу й новинки книжкових видавництв. Приміром, не без уваги залишалася книжка рецептів відомої Дарії Цвек, книжка сучасної української прози «Мама по скайпу», котра нещодавно стала однією з найпопулярніших на Лейпцизькому книжковому ярмарку.

Традиційно, в рамках ярмарку, відбувалися виступи письменників на проєкті «Авторська кухня». Зустрічі з кумирами на автограф-сесіях провели відомі українські письменники.

КОТИЛИСЯ КОЛОБКИ, А РАЗОМ З НИМИ Й КНИЖКИ...

Мені пощастило втрапити на Літературну кухню саме тоді, коли там господарювала Жанна Куява.

Жанна Куява – відома українська журналістка. Народжена на Волині, вона любить свій край, рідне село. Нині співпрацює з всеукраїнським тижневиком «Сім'я і дім». Буквально кілька днів тому світ побачив її перший прозовий твір – роман «Нічниця». Скажу відверто, що роман «проковтнула» за кілька годин. Так не хотілося перегортати останню сторінку. Роман – про неземну любов героїні Іванки до чоловіка Івана. Під кінець читала книжку з олівцем. Бо чудова мова авторки не просто

захоплює – дух переймає. А ще – рясніє безліччю народних польських говірок, слів мудрості з вуст старшої жінки в селі баби Ріпи, в якій квартирувала Іванка. Справді: як знайти дорогу до любові? Про це дізнаєтесь, дочитавши роман. Хоч і трагічний кінець, але воістину правдивий, як і кожне слово роману: «Нехай не любити, але бодай уміти розпізнавати справжнє від штучного варто навчитися за життя. Хай милує Бог тих, кому не дано полюбити, як і тих, кого не суджено любити». Авторка вміло тримає читача до самісінького фіналу. І ось вона – фінальна інтрига, я б сказала – непередбачуваний шок. Вважаю, що роман мають читати не тільки жінки, а й чоловіки.

Жанна Куява не просто любить свій рідний край, батьків і дідів своїх. На Літературній кухні вона охоче поділилася зі своїми прихильниками з неймовірним рецептом картопляних колобоків.

– Гадаю, кожен з нас із трепетом згадає своє дитинство, тому, аби повернутися в ті найкращі роки, коли наші рідні читали нам казки, або зацікавити малечу й пришвидшити її апетитне снідання, можна приготувати смачний картопляний наїдок, який я, згадуючи свою золоту бабу Дусю, так і назвала «Із любові колобки», – говорить Жанна.

Отож, очищену картоплю залити водою, поставити на вогонь. Перед кипінням додати невеличку цибулину й кілька часничин, – вони додадуть

страви запашного аромату. Згодом посолити.

Уже зварену картоплю відцідити (води у каструлі не залишати анітрохи, бо колобки можуть розтектися під час запікання), викинути цибулю й часник, які теж у ній варилися, потовкти. Окремо на олії підсмажити цибулю. Засмачити товкачі цією олією (але без цибулі), додати олійки й натерти у картоплю ще кілька зубчиків часничин – для незабутнього аромату. Сформувати кругленькі колобки, викласти на деко, змащене олією, поставити у добре розігріту духовку. Пекти їх до червоної шкоринки, яка на смак буде чи не найапетитнішою. Смачного!

Відвідувачі виставки мали можливість ознайомитися зі спеціальною експозицією робіт майстрів народної творчості «Майстрівська слобода», історію та культурою українського народу на експозиції «Етнографічна територія», а також новою колекцією робіт лялькового мистецтва на експозиції Фантастичної авторської ляльки.

Учасники виставки запрошували відвідувачів на майстер-класи з виготовлення м'яких і дерев'яних іграшок, оригінальних магнітів, наклейок, лялькотанок, вишивки стрічками, плетіння пасхального кошика.

Представляється продукція Національного газетно-журнального видавництва

**Людмила ЧЕЧЕЛЬ
Фото авторки**

Інтрига від Шерешевського

Музей сучасного мистецтва України, що в Києві, запрошує відвідати надзвичайно цікаві виставки. Одна з них широко представляє роботи проекту «Асорті» українського художника Владислава Шерешевського.

Про цікавість до цих творів красномовно заявило вже відкриття експозиції. Відвідувачі так захопилися оглядом картин, що музейники ледве зібрали їх в одному місці зали для проведення церемонії. Але, нарешті, численне товариство згуртувалося і збагатило скарбничку своїх вражень відгуками виступаючих, які пояснюють феномен привабливості робіт члена Національної спілки художників України та стипендіата міністерства культури Німеччини (1994–1995 р.)

«Він створює картини з гумором, який знаходить навіть у найтрагічніших політичних і соціальних колізіях, – сказав художник і арт-критик Дмитро

Владислав Шерешевський

Корсунь. – Вміє згладити ситуацію, не робити її безвихідною.

Гарні композиції. Пародіює французький живопис кінця XIX століття.

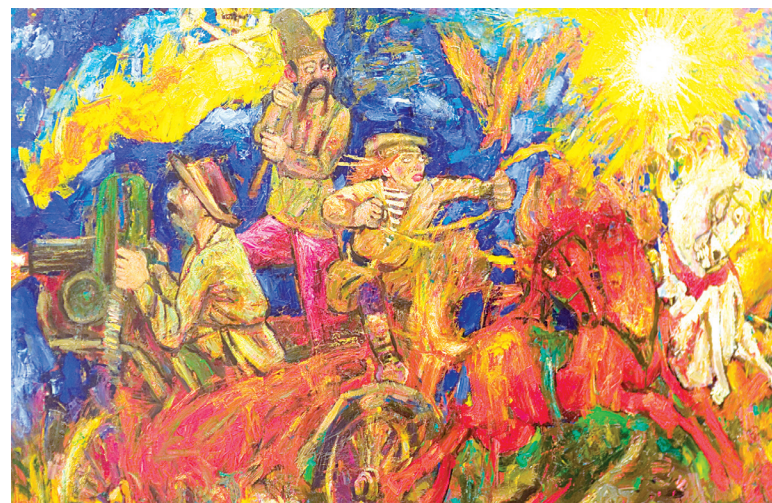
Чарівні роботи дитячого циклу, бо розуміє почуття смішного, яке приносять у життя діти іграми та витівками».

У вступній статті до каталогу «Асорті» Дмитро Корсунь

називає художника майстром саме картини, жанру, який нині вже майже не підйомний. Він відзначає, що митець вміє представити неочікувану інтригу, тому в кожній роботі відчувається її направленість в анекдотичну каверзу. Звідси в картинах і велика кількість непосидючих дітей та порочно-нетутешніх дам, отаких блоківських провінційних Незнайомок, – немов крізь білясто-електричне освітлення розгортається водевільна мізансцена.

Часто живописець використовує характерний ван-гогівський роздільний мазок, який своєю частою імпресіоністською сіточкою, рівномірними квітчастими рисками об'єднує полотно в одне ціле.

«Погляньте – гра ситуацій, жанрових сцен, а потім момент інтриги! – захоплено висловлює свою думку куратор виставкових проектів музею, мистецтвознавець Ірина

«Україна наша». 2008

Алексеева. – Шукайте розгадку в назві та підтексті. Здається, що костюми героїв картини «Семь сорок» відповідають кінцю XIX сторіччя, але дівчина з мікрофоном викликає асоціації з караоке. Поряд із персонажами, ніби чеховськими – на картині «Чебурашка вернулася», герої вчорашнього дня із новими

рисами, бо митцю вочевидь здається, що він має бути із кулачками для того, щоб адаптуватися в нашому житті. Автор постійно інтригує нас».

В улюбленого персонажа мультфільму, переосмисленого Шерешевським, виконаного червоною фарбою, вигляд рішучий і навіть грізний, – такого собі Рембо. Шапокляк напевно не наважилась би дражнити його своїми витівками, але у відвідувачів виставки така зміна образу Чебурашки викликає добру посмішку.

«Я своїми картинами намагаюся зачепити. Це дивує, але й зупиняє. Сучасні сюжети дещо неадекватно виглядають у класичному живописі, – посміхається Владислав Шерешевський. – Герої полотен – сучасники, але вони ж можуть одягнутися в будь-який одяг! Деякі люди в персонажах впізнають себе, як от на картині «Союз художників»».

Виставку неординарного митця можна відвідати до 28 квітня.

«Связь». 2012

«Семь сорок». 2012

Олексій Єсюнін із плеяди художників, які починали рухати вітчизняний авангард, знаходить спосіб вираження творчих сил природи і пристрасних поривів людської душі.

Яким чином? Ви зрозумієте, оглянувши виставку його робіт із колекції Музею сучасного мистецтва України. Так, побачивши експозицію творів Шерешевського, можна оцінити яскраву творчість самобутнього живописця, про особливості якої розповіли працівники музею.

Олексій Єсюнін – член творчого об'єднання «Літера А», що виникло на хвилі гласності та перебудови в кінці 80-х минулого століття, у час творчого пожвавлення в Україні. Отримавши у спадок від СРСР хорошу живописну школу, ці художники відмовилися від соцреалізму на користь мистецтва авангарду початку XX століття. Учасники «Літери А» схилилися до традиції мальовничого модернізму з його експресією форм, виразністю колористичних рішень

Із покоління авангарду

і метафоричністю символів. Їх об'єднала відданість фігуративній картині у традиційній техніці «полотно/олія», в роботі над якою переважали здебільшого формальні пошуки. Отже, Олексій Єсюнін – зі славної плеяди харківських художників,

які починали рухати вітчизняний авангард.

Його живопис з року в рік наповнювався експресіоністичним напруженням кольору та фактури. Не виходячи за межі впізнаваного, мовою картини він доносить до нас інформацію про

творчі сили природи, а також пристрасні пориви душі людини.

Для багатьох серій автор пише десятки, навіть сотні робіт. Пейзажі інколи цілком абстрактні, часом цілком реалістичні. Їх навіть не обов'язково називати пейзажами, бо на думку

мистецтвознавців головне – стан, створений пластичними образами та гарною, насиченою кольоровою палітрою художника. Здається, що цей митець бачить світ лише у кольорі, але з'ясується, що в його арсеналі є й чорно-білі серії.

Сторінку підготувала
Світлана СОКОЛОВА
Фото Юрія ШКОДИ

«Кримський краєвид». 2007

«Краєвид на Зуб. Кара-Даг». 2001

Надія Матюшенко-Гребенюк у 1963 році

Дитинства, юності
Зоріють нам стежки,
Бо йдуть вони
Прямісінько від серця.
«Бог любить трійцю»

Н. Матюшенко-Гребенюк

– Шановна пані Надіє, які книжки вплинули на Вас у дитинстві чи юності?

– Щоб розповісти, які книги впливали на становлення мого «я», хочеться провести паралель до слів Євангелія від Іоанна: «Спочатку було Слово...»

Ще до знайомства з книгою слова бабусі (мама роками була на лікуванні) сприймала як життєві закони. Гріх кинути шматочок хліба чи потоптати колоски. Гріх зламати деревце чи зруйнувати пташине гніздечко. Великий гріх, коли матінка-земля заростає бур'янами. В складний повоєнний час у селі завжди поруч односельчани. Мудрі, працьовиті, закохані в пісню і рідну землю. Вони були часточкою природи. Так Філат Поліщук із села Товста створив в урочищі Чернече ціле садове царство. Коли хотіли зрізати гілку дерева, що заважала роботі, то вигукнув: – Ти, сину, краще руку мені відріж! («Сяйво Полярної зірки», ст. 59)

– Саме бабуся прищепила Вам повагу до всього живого. Природа надихала Вас творити?

– Так. До того ж у батьковій родині, крім пісні й праці, ще соковита прадідівська мова, збагачена перлинами народної мудрості, гумором, жартами. Люди черпали від землі, від природи добро і сторицею роздавали його. В моєму оповіданні «Зимове пальто» не випадкова фраза про Ярослава: «Погляд відкритий, щирий. Такий буває у людей, що працюють біля землі».

Ще п'ятирічною допомагала родичам, в яких жила. Дорослі – в полі. На господарстві – діти і старенькі. Зате і я мала «вихідні дні». Радо бігла в поле, на леваду, до річки. Ляжеш у полі і слухаєш, як десь поруч озивається перепел, як шепочуть колоски. А в небі жайвір засіває небо піснями. Дорослі не дивувалися, коли на польовій стежині, в

пшениці, серед сокирок і маків майоріла руда голівка дівчинки. Все тут було своє, рідне. Ще не вміла читати, а трепетно відчувала ауру Шевченкового краю. У нас Тарас був ніби рідним, і рідне його слово. Тим більше, що поруч ходили його прямі нащадки. Через роки мама трохи підлікувалась, повернувшись у село і стала до праці. Вже не вчителькою, а шкільним бібліотекарем. Отоді я з головою пірнула в чарівний і таємничий світ Книги. Таємничий, бо не все мені дозволяли читати. Можна тільки програмні книжки, які я давно освоїла. Вся робота в домі і на господарстві була на моїх плечах. Та я вдавалася до хитрощів та винахідливості – тоді мої заповітні книжки опинялися в моєму портфеліку. Запали в душу слова Івана Франка: – Книги – морська глибина. Хто в них пірне аж до дна, той хоч і труду мав досить, дивні перли виносить. Як же було малій дівчинці відрізати, де саме ті перли? Читала все підряд, без розбору. Поряд з Томом Сойєром романи, пригодницька література. І поезія, поезія... Спочатку просто потонула в цьому океані. Зачитувалась ночами до запаморочення, до метеликів в очах, маскуючись під важку задачу.

– Ви писали вірші чи одразу потягнулися до прози?

– Класики підказали, що мої вірші – марна трата паперу... Поетичні твори, які були до душі, запам'ятовувались мені з першого читання. Вивчалися «самі». Це Тарас Шевченко і Леся Українка, Максим Рильський і Расул Гамзатов у російському перекладі, додався й Лермонтов. Та особливо уподобала вірші Андрія Малишка. Його «Прометей» не тільки захопив поетичністю, а ще й зміст я сприймала як долю батька, що загинув на фронті. А Лесині слова: «Он бач, у ясна питає дика рожа: – Чи я хороша?...» сприймала як реальність, не казку. Адже мої вірші про кохання слухав терпляче тільки той же ясенюк.

– Невже Ви перестали писати вірші, як порадили класики?

– Пізніше в школу прийшов молодий учитель літератури. Його любов до слова поєднувалась з

високою компетентністю. Крім художньої основи твору, різноманітності жанрової композиції, його завжди турбували моральні засади. Він підтримав мене, підказав дещо. От такий Учитель має бути сьогодні в кожному класі, школі. Це таке щастя, коли тебе розуміють.

– Підказав писати прозу?

– Прозові твори близькі мені були ті, в яких відчувала щось своє. Заморські романи висипалися з мого життя і навіть з пам'яті. Зі мною Панас Мирний і Нечуй-Левицький, Марко Вовчок... А «Диво» Загребельного для мене було дійсно справжнім дивом. Горювала, коли «цінителі слова» в мене просто його вкрали. Світ мого, рідного, святого відкрили мені книги Михайла Чабанівського. Все в них було до болю своє, до щему в серці. Я зрозуміла, що автор не просто любить природу, а зрісся з нею. Жив від мене за сотні кілометрів, а описував ніби моє село, мою бабусю з чистими глечиками, моє піонерське дитинство. Здавалося, підгледів і нашу сільську «толоку». А що його Журавлинка була давно без журавлів, то і моя Товста (Товща), колись оточена непрохідними борами, жила тепер без лісу. Ліс був, блаженський, десь за шість кілометрів від села, посаджений рядочками. У творах цього письменника не тільки наша історія, наше минуле, моє дитинство, але й та життєва наука, як зберегти від знищення нашу природу і наше українське «я».

– Вам не здається, що твори Михайла Чабанівського – не модні, як тепер кажуть, застарілі? Автор книги «Скарби літературних архівів», що побачила світ напередодні 199-ої річниці Тараса Шевченка, а це – відомий літературознавець, архівіст і музейний працівник Сергій Гальченко, аналізуючи маловідомі твори видатних українських літераторів ХХ століття, що увійшли до цього раритетного видання, доходить висновку: «Доля творчої спадщини кожного письменника складається по-різному, основну роль у цьому відіграють суспільно-політичні умови оточення, в якому народжується і

Діалог сердець

з лауреатом літературної премії імені Михайла

Чабанівського-2012 Надією Матюшенко-Гребенюк

Надія Іванівна Матюшенко-Гребенюк народилася у розпал Великої Вітчизняної війни у листопаді 1942 року в селі Товста Городищенського району на Черкащині. Її батько Іван Сидорович загинув на війні, а мати змолоду стала інвалідом. Босоноге дитинство, тяжка праця в селі не зломали Надію Іванівну, навпаки, загартували. Ось як змальовує типову жінку-українку: «Скільки впевненості у її погляді: стоїть у заробленій спідниці (від тітки за те, що бавила дитину) і у полотняній вишитій сорочці. У другій родині пасла свині. А що боса – ще не вечір!».

Надія Матюшенко-Гребенюк педагог за освітою, член Національної спілки журналістів України. Серед багатьох її грамот, якими володіє, сертифікат «Найкращий пропагандист рідної мови, духовних та культурних надбань українського

народу в номінації «Літератор» (2008 р. м. Сміла). Автор збірок «Бабусині ластівки», «Жменька сміху», «Краю мій співучий», багатьох оповідань ліричних та гумористичних. Усі її твори напоєні, так би мовити, особистими враженнями та інтересами з автобіографії. Може тому «читаються легко, «смачно», бо природно пересипає авторка своє письмо простою мудрою «балачкою» рідного люду із Смілянщини та Городищини» – так влучно підмітила в передмові до книги Надії Гребенюк-Матюшенко «Сяйво полярної зірки» член НСП України, лауреат літературних премій «Берег надії» імені Василя Симоненка та «Благовіст», кандидат педагогічних наук, доцент, Валентина Коваленко. Саме ця книжка у 2012 році була відзначена літературною премією імені Михайла Чабанівського.

формується талант майбутнього письменника, своєрідність «екологічного» середовища як умови реалізації його творчого потенціалу, взаємовідносини творчості письменника з культурним життям суспільства, тобто його безпосередній зв'язок з читачем». Так що, в Михайла Чабанівського немає свого читача?

– Прикро, що в наш час, коли безжально нищиться наша природа і краса краю, молодь зростає на кривавих боєвидах, стає жорстокою. Ми не можемо в достатній мірі використати те духовне багатство, яке заповів нам Михайло Чабанівський. Книжки Чабанівського не перевидаються. Мене це бентежить. Дитяча рука швидше простягнеться до яскравої новенької книжки про відьом чи чаклунів. Героями фільмів бачимо не Катюшу Чабанівського, а «інтердівчаток», які раптом казково розбагатіли. Так у нашій Смілі в бібліотеках книжок Чабанівського не густо, та й то десь 80-х, рідше 90-х років. Потерті такі, зачитані. Бібліотекар із Кіровоградщини, з села над Південним Бугом, каже, що лише дві книжки є в бібліотеці цього автора. Та й то оповідання «Степовий цвіт» 1970 року видання. Ми не можемо говорити модні вони чи ні – їх просто немає на книжкових полицях. Цього року 4 квітня минуло 40 років від дня смерті Михайла Чабанівського, а творів його не дістати, з програми української літератури вилучили...

– Нещодавно подивилася телепередачу «Діалоги» з Василем Герасим'юком» на каналі «Культура», гостем якої був поет, есеїст, перекладач Валерій Ляхевич. Так от, письменник «по краплині видавлював із себе поета» аби перейти на прозу. Ставши прозаїком (написав кілька романів), збирається видавати їх власним коштом. Сьогодні немає належної уваги до сучасних письменників, а твори тих, кого вже немає серед живих, взагалі не мають шансів на перевидання...

– Система видавництва на Україні вимагає серйозного переозвучення. Сьогодні виходить так, що

письменник повинен шукати спонсорів, ходити просити і кланятися депутатам чи шукати інші шляхи аби бути виданим. Це свого роду для багатьох є приниженням. Доля посміхнулася мені – мене підтримало багато гарних людей Смілянщини, яким я щиро дякую за сприяння у виданні моїх оповідок. Після нас залишаються книги і діти. І добрі справи.

– Ви побували на батьківщині Михайла Чабанівського, де земляки високо цінують творчість письменника, заснувавши літературну премію, бережуть світлу пам'ять про нього. Тож, цікаво, які Ваші враження?

Я вдячна долі, що змогла побувати в такій далекій і такій близькій для мене Лигівці, в затишному, мальовничому селі, де народився М. І. Чабанівський. Почула там мову моїх предків і мою рідну мову. Побачила щирих, добрих, таких «своїх» людей. У мене відбувся якийсь внутрішній діалог сердець із земляками письменника, побачила отого явора, що «стоїть над водою», який так нагадав мені мого ясенюка з дитинства... Передала вітання письменникові і його землякам від мого Тараса...

– У пресі точиться багато розмов, про те, що літературні премії мають регіональний характер, що навіть така почесна Шевченківська премія втрачає свій статус національно-мовної, що Ви думаєте про це?

– Віриться, що літературна премія імені Михайла Чабанівського сколихне небайдужих до його творчості, а, отже, і до долі нашого рідного краю. Вірю, що лауреатами були й будуть достойні автори з достойними творами. Чудово, якщо це будуть твори початківців. До кого звертатися, щоб перевидали книги М. І. Чабанівського? Кошти від держави чекати марно. Може шанувальникам творчості письменника об'єднатися з лауреатами та видати його твори, а згодом організувати благодійний фонд підтримки молодих талантів «Надія України»?

Розмову вела
Оксана ХОРОЗОВА

Чарівний світ ляльок

Іграшка – це спогади про дитинство, безтурботне, щасливе... Поринути у ці спогади і досхочу насолодитись мистецтвом сучасного лялькарства випала нагода у київському Міжнародному виставковому центрі, де відбувся V міжнародний салон «Модна лялька».

Свою творчість – авторські колекційні ляльки, ведмедики Тедді та інші унікальні іграшки – презентували художники-лялькарі, дизайнери, майстри з України, Росії, Білорусії, Японії, США, Італії, Іспанії, Німеччини, Грузії, Латвії, Естонії, Чехії, Молдови та Ізраїлю.

В атмосфері справжньої казки перехоплювало дух від побаченого: красуні-принцеси і дами в ошатних сукнях, оздоблених коштовностями та дорогим шиттям, кокетливі дівчатка у наймоднішому одязі, карапузики, які так схожі на справжніх малюків, чарівні феї, що тільки-но зішли з небес на землю, кумедні

клоуни, зворушливі ведмедики, потішні зайчата, котки, їжачки, герої мультфільмів, казок, легенд – сотні образів із уяви їхніх творців – усі вони привітно зустрічали дорослих і дітей. Іграшки виготовлені з найрізноманітнішого матеріалу – порцеляни, кераміки, пластику, тканини, акрилу тощо.

Усі експонати мають свій характер та історію. Їхні щирі та добрі очі говорять самі за себе. У кожній з ляльок – душа майстра.

Відвідувачі обирали забаву на свій смак – хто коштовну декоративну ляльку або автентичну мотанку, хто іграшку у національному одязі або у вбранні часів Середньовіччя...

Автори з величезним задоволенням знайомили присутніх зі своїми улюбленицями. Ось у всій своїй красі постали відомі нам персонажі – Проня Прокопівна і Свирид Голохвастов, Аліса з Країни Чудес, Маленький принц, Шерлок Холмс... Очі розбігаються!

Привертати до себе неабияку увагу експресивні та оригінальні еко-ляльки, створені з пластикових пляшок.

Для багатьох відкриттям стали чудернацькі ляльки у стилі стімпанк – енергійний і непередбачуваний Карлсон, а поряд Малука і Фрекен Бок.

А яка казка без міфічних персонажів? Тому тут і гномики-добувайки, що живуть на кухні. Ось один вирішив поласувати варенням із баночки, інший – заснув прямо на нещодавно спечених пірижечках. За словами майстрині, хоч вони і бешкетники, але все ж захищають житло від злих духів.

Отримавши справжнє естетичне задоволення від виставки, відвідувачі ще довго будуть під враженнями від лялькового світу, бо любов до іграшки об'єднує і дітей, і дорослих.

Аліна ОНОПА
Фото авторки

ЕТНОГРАФІЧНИЙ СЛОВНИЧОК

Весняк – водяний млин часів Козацької України. Працював лише весною під час великого розливу води.

Вечерник (вечерина) – хрещеник, який приносить вечерю хрещеному батькові або матері на Свят-вечір.

Вечірня – відправлення церковної служби у другій половині дня.

Вечірня зоря – народні назви зірки Венери. З'являється вона на небі у вечірній та світанковий часи.

Вечорини – назва спільної вечері нареченої з друзями (ще має назву дівич-вечір), а ще вечері нареченого з боярами в суботу перед весіллям.

Вечорниці – зібрання сільської молоді восени та взимку для спільних розваг. Святкові вечорниці – на свято Андрія Первозванного, називалися Великими вечорницями або Калитою.

Вибалок – невелика балка, приярок.

Видок – назва свідка у «Руській правді».

ВІД ДІДІВ-ПРАДІВІВ

Весні радіє кожен. І нехай ще не так багато тепла та сонця – весна прийшла не в гості, а принаймні до літа. Ще не скрізь розтанув сніг, а люди вже вийшли прибирати, замінити, відмивати-відчищати землю. Радуйте, що ця традиція відроджується і в містах. Ще якихось днів п'ять-десять – зазеленіє, забує наша земля в садах, парках, лісах, великих клумбах та маленьких квітниках.

А там і зацвіте, тож чекайте нового врожаю. Як кажуть: «Спочатку квітка, потім трава, а тоді вже хліб – всьому голова». А ще, хто квітень змарнував, тому і в серпні невесело. Запрошую всіх до праці. А наші прикмети, застереження, традиції, звичаї та обряди допоможуть нам у цьому.

19 квітня – «Хто в цей день народився – землі пригледився». Усе в нього гаразд: і в оранці, і в сівбі, на косовиці й молотьбі. Земля-матінка його любить, кращим обдаровує. З давніх-давен земля шанувалася, як мати. Поклоняючись, люди

називали землю Божою, праведною, святою, рідною, священною, щедрою, багатою. «Бодай тебе земля поглинула», – казали на великого грішника, який бив києм по землі. Йй це болить. Земля має своє свято – це Благовіщення, яке було нещодавно (7 квітня). Цього дня Бог пробуджує землю від зимового сну-відпочинку. Пробуджується і все, що живе в землі. Колись бабця-повитуха під час пологів казала новонародженій дитині: «Будь багатий, як земля, дужий, як вода». На весіллі староста бажав молодим: «Будьте багаті, як осінь, а ситні, як свята земля». Молодій же «бути плідною, як земля». Клянучись, присягали святою землею – вона не подарує тому, хто свого слова не дотримав. Адже «земля жива, вона все чує». Вислів «потупити очі до землі» – нахилити голову від сорому, ніяковості, відчуття провини. «Прикипіти до землі» означає замерти, зупинитись, застигнути на місці від великих переживань або несподіванки. «Топтати землю» – бути живим, жити. «Ударити лихом об землю» – перестати сумувати, забути про горе.

20 квітня – Килина. За давніми переказами, опівдні цього дня русалки виходять на берег. Просять у людей полотно, щоб прикрити голе тіло. В народній уяві русалки – водяні красуні, які живуть на дні річки у чудових кришталевих палацах. Русалки, що живуть у полях та лісах називаються мавками. За легендами, русалками ставали нехрещені діти, які потонули – потерчата. Подекуди вважають, що русалки – це ті, хто помер на Русальному тижневі (свято Трійці). Красиві дівчата у вінках із осоки, в білих довгих сорочках, часом зовсім без одяжі, прикриваючись довгим волоссям – ось такі русалки у народній уяві. Бавляться з хвилями на березі річки, гоїдаються на гіллі, бігають по траві, співають пісні, чарують-залоскочують парубків – ці русалчині забави тривають від Чистого четверга (четвер перед Великоднем) і до свята Петра і Павла (12 липня). Можуть русалки залоскотати і дівчат. Лоскочуть і питають: «Полин чи петрушка?» – почувши «полин» тікають, бо бояться цієї трави. Ось який діалог між дівчатами та русалкою записаний етнографом Павлом

Чубинським: «Ой, біжить, біжить мала дівчина, а за нею русалочка: – Ти послухай мене, красна панночко, загадаю тобі три загадки. Як угадаєш – до батька пушу, не вгадаєш – до себе візьму. Ой, що росте без кореня, а що біжить без повода, а що цвіте без цвіту? Камінь росте без кореня, вода біжить без повода, а папороть росте без цвіту. Панночка загадок не розгадала, от русалка її і залоскотала».

21 квітня – день Родіона та Руфи. Колись давно цієї пори вшанували диких звірів та плазунів. Якщо хтось побачить гадюку чи вужа – не займай, бо «якщо їх хтось уб'є, то сонце три дні буде плакати». Колись на Харківщині казали: «На Руфа все в землі рушиться: і трава, і всяка зелень, все, що посіяно та посаджено в цей день, іде рости вгору. І всяка гадина полізе із землі, а птиця полетить із вирію». На Херсонщині побувало повір'я, що «цього дня починають вилітати із вирію зозулі – ключниці того раю, де живуть зимою змії та птиці». Хлібороби ходили до річки, щоб спостерігати за водою. Якщо «води ревуть» – починали орати під овес. Жінки та дівчата кидали у воду торішні трави, так «очищали та прикрашали» річку. Казали: «Була б вода, а зелень буде».

Неповноводна річка весною прогнозує сухе літо.

22 квітня – ходили до криниць та лісових джерел – квітчали сухими травами і їх, щоб вода була чистою, смачною та цілющою.

23 квітня – Терешка. «Сонце в туманному колі – хліб буде дорідний».

24 квітня – Антип-водопіл.

25 квітня – Зенонів день. Лагодили, змащували санки та ховали їх за повідку. Ще це день Василя Парийського. Весна землю випарює. Ведмеді вилазять з барлоги, зайці стають такі хоробрі, що бігають вже й вдень. Усе живе відчуває і бачить – весна.

ІМЕННИКИ ЗА ПРАВОСЛАВНИМ КАЛЕНДАРЕМ

19 квітня – Платонида, Євтихий, Ярема.

20 квітня – Данило, Килина, Георгій.

21 квітня – Ларіон, Юлія, Іван.

22 квітня – Вадим, Антон.

23 квітня – Терентій, Яків, Максим, Олександр.

24 квітня – Григорій, Антип, Прохір.

25 квітня – Василь, Зинон, Мина, Афанасій.

Підготувала

Тетяна ШНУРЕНКО

ІНФОРМАЦІЯ СЛУЖБИ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ

Шановні наші Читачі і Передплатники!

Наші видання виходять регулярно і запланованими тиражами

У продажу журнали «Театрально-концертний Київ» (квітень) «Українська культура» № 3, «Пам'ятки України» № 3, «Музика» № 1 і «Український театр» № 1.

Наші видання можна придбати в кіосках «Преса» міста Києва, книжкових магазинах Києва, Львова, Харкова, Одеси, Чернівців, поштових відділеннях Київської області та обласних центрів. Також усі наші видання можна придбати в редакції.

УВАГА! ПЕРЕДПЛАТИТИ НАШІ ВИДАННЯ МОЖНА З БУДЬ-ЯКОГО МІСЯЦЯ

Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії ви можете за адресою: <http://presspoint.ua>. Така послуга можлива в будь-якій країні світу.

Наші телефони: (044) 498-23-64, моб. (067) 394-97-21, 386-56-63.

Культура і життя

Газета виходить щоп'ятниці

Передплатна ціна на 2013 р.:

квартал – 42,21 грн; півріччя – 82,77 грн; на 7 місяців – 97,49 грн

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.

Передплатний індекс у Каталогі видань України

60969

Передплатні індекси інших наших видань: газета «Кримська світлиця» – 90269; журнали: «Українська культура» – 95220, «Український театр» – 74501, «Музика» – 74310, «Пам'ятки України» – 74401, «Театрально-концертний Київ» – 37112.

Довідки за тел. (044) 498-23-64; e-mail: nvu.kultura.porhun@gmail.com

Передплату можна оформити в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України, через передплатні агентства, а також у редакції газети

Газета «Культура і життя»
№ 16 (4536), 19 квітня 2013 рік

Засновники: Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети «Культура і життя»

Видавець: ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»

Адреса видавництва: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1; тел. +38 (044) 498-23-65

Генеральний директор Олеся Білаш

Головний редактор Людмила ГНАТЮК

Адреса редакції: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1; тел. +38 (044) 498-23-65

nvu.kultura@gmail.com

Виходить із 7 жовтня 1923 року. Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації – КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Друкарня: ТОВ «Видавничо-поліграфічна компанія «Експрес-Поліграф», вул. Фрунзе, 47-б, корп. 2, Київ, 04080; тел. +38 (044) 417-25-93

Розповсюдження, передплата, реклама: тел. +38 (044) 498-23-64, +38 (050) 310-56-63

Портал <http://uaculture.com>

Передплатний індекс у Каталогі видань України 60969

Склад Видавничої ради

Олеся Білаш – генеральний директор видавництва; Віктор Вечерський – заступник директора Департаменту культурної спадщини та культурних цінностей; Максим Бударин – заступник директора Департаменту у справах релігій та національностей; Олена Воронько – начальник відділу театрального мистецтва Управління мистецтв Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтва та освіти; Ольга Дарибогова – начальник управління міжнародного співробітництва; Оксана Іонова – заступник начальника управління стратегічного планування

культурного розвитку та регіональної політики у сфері культури Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтва та освіти – начальник відділу аналізу та прогнозування соціокультурного розвитку регіонів; Євгенія Крутоголов – начальник відділу монументального, образотворчого та народного мистецтва; Іван Мечков – заступник начальника управління мистецтв Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтва та освіти; Лариса Нікіфоренко – начальник відділу аналізу та прогнозування діяльності бібліотек Управління стратегічного планування культурного розвитку та регіональної політики у сфері культури, мистецтва та освіти; Лариса Петасюк – начальник управління правового забезпечення; Людмила Чумакова – заступник начальника управління справами – начальника відділу взаємодії з Верховною Радою; Михайло Швед – заступник директора Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтва та освіти – начальник

управління мистецтв; Віктор Пасак – заступник генерального директора видавництва; Оксана Гайдук – головний редактор журналу «Українська культура»; Людмила Гнатюк – головний редактор газети «Культура і життя»; Ольга Голинська – головний редактор журналу «Музика»; Наталія Потушняк – головний редактор журналу «Театрально-концертний Київ»; Надія Соколенко – головний редактор журналу «Український театр».

Дизайн та верстка Сергія Задворного
Редакція залишає за собою право на редагування отриманих матеріалів без узгодження з автором. Думки авторів публікацій можуть не збігатися з позицією редакції.
Передрук і відтворення текстових та ілюстраційних матеріалів журналу тільки з письмового дозволу видавця.
© «Культура і життя»

Наклад 9500

Ціна договірна